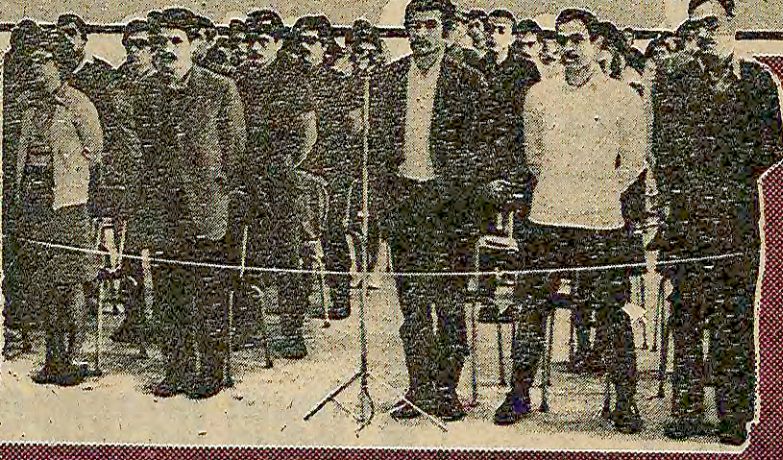

12 MART'ın eylemcileri anlatıyor!

NEDEN İSTANBUL? NEDEN ELROM?

- Cemal Süreya
- İrfan Yalçın
- İsmet Z. Eyuboğlu
- Mehmet Seyda
- Mustafa Öneş
- Necati Güngör
- Osman Şahin
- Selim İleri
- Tahir Özçelik

Eleştiri, söyleşi, inceleme ve denemeleriyle **Aydınlık** TA

PACAL
cemal sureya

Bugünden itibaren haftada iki gün edebiyat yazılarıyla sanat sayfamızda

Çapa Tıp Fakültesindeki yolsuzlukları açıklayan yavınız üzerine sorumlu 3 memur açığa alındı

Milyonlarca liralık yolsuzluk yapan sayman, açığa alındığı halde göreve devam ediyor

İSTANBUL (ÖZEL) APA Tıp Fakültesine yapılan alimlerde milyonlarca liralık yolsuzluk yapan 3 memur, yayını üzerine övenden alındı. Ancak yolsuzluğun elebaşı durumunda olan Döner Sermaye Saymanı ve Fakülte Sekreter Vekili Mustafa Sakallıoğlu, Dekan Güngör Ertem'in bir yavınız üzerine (Devamı sa. 7. sü. 2'de)

BAŞYAZI

En tehlikeli grev kırıcı

Doğu Perinçek

BÜYÜK bir işçi kitlesi yeni bir toplu sözleşme dönemine giriyor. İstanbul'da çeşitli siyasi görüşlere sahip işçi önderlerine soruyorum: Geçende bankanın kapısında bekleyen işçi askerini öldürülmesi fabrikamızdaki işçileri ne yönde etkilemektedir? Bu tür eylemler işçi kitlesi içinde, hakkını alamadığı zaman greve çıkma ve mücadele arzusunun güçlendiriyor mu? Aldığım cevap her zaman aynı olmaktadır: Bu tür eylemler işçilerdeki mücadele isteğini kırmakta, işçi kitlesini eylemsizliğe itmektedir. Emekçi kitleler bugün iki yönden gelen bir saldırı ile karşı karşıyadır. Bir yanda hükümetin bunalımı emekçilerin sırtına yıkmaya çalışması, sayat pahalılığı ve baskılar. Diğer yanda halka özgünü açma ve adım atma fırsatı vermeyen biyosel terör ve zorbalık. İşçiler, geçen yıl yüzde yüzü aşan enflasyon (Devamı sa. 7. sü. 9'da)

Ecevit, yarın TV'de gazetecilerin sorularını cevaplayacak

ANKARA (ÖZEL) de bir süredir perşembe akşamları yayınlanan "Basın Toplantısı" programının yarın akşamki bölümünde CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit gazetecilerin sorularını cevaplayacak. (Devamı sa. 7. sü. 3'de)

Bağımsızlığını ilan eder etmez Zimbabve'yi resmen tanıyoruz

ANKARA (ÖZEL) ÜRKİYE, bağımsızlığını ilan eder etmez Zimbabve'yi resmen tanıyacak. Zimbabve'nin hükümetin kurulmasından hemen sonra bağımsızlığını ilan etmesi bekleni- (Devamı sa. 7. sü. 5'de)

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CARŞAMBA
12
MART 1980
10 LIRA

HALK, 12 MART'I DA BUGÜNKÜ KANLI EYLEMLERİ DE LANETLİYOR

12 Mart'ı cinayet gerekçesi yaptılar

- Mecidiyeköy katliamını "12 Mart'ı protesto" için gerçekleştirmişler
- IGD, Halkın Kurtuluşu, Dev-Sol gibi gruplar öğrencileri "genel boykot" a hazırlık yapmaya çağırıyor
- DGBF Genel Başkanı Ali Tablacı: "Huzur içinde eğitimi sürdürelim. Maceracı eylemler en çok faşistlerin işine yarıyor"

HABER MERKEZİ ECİDİYEKÖY'de 5 vurttaşın ölümlü sonuçlanan pasaj baskınının "12 Mart'ı protesto" gerekçesiyle THKP-C adlı cinayet örgütü tarafından gerçekleştirildiği anlaşıldı. İstanbul ve Ankara'da 12 Mart ve 16 Mart'ta protesto adı altında "genel boykot" çağrısı yapan bildiriler dağıtılıyor. Tunceli ve Diyarbakır'da sah- te solu gruplar öğrencilerin 12 Mart'a karşı olan tepkilerinden faydalanarak boykot yapmaya çalışıyorlar.

Halk 12 Mart 1971'de verilen muhtıra ile başlayan ağır baskılar dönemini 9 yıl sonra lanetlerken, kendine "solcu" diyen (Devamı sa. 7. sü. 4'de)

Interpol Tosunyan'ın peşine düştü

■ "Suriveli Emin" ile altın kaçağlığı yapan ünlü mücevherat kaçağcısı Tosunyan'ın Umur Utku ile de ilişkisi olduğu öne sürüldü

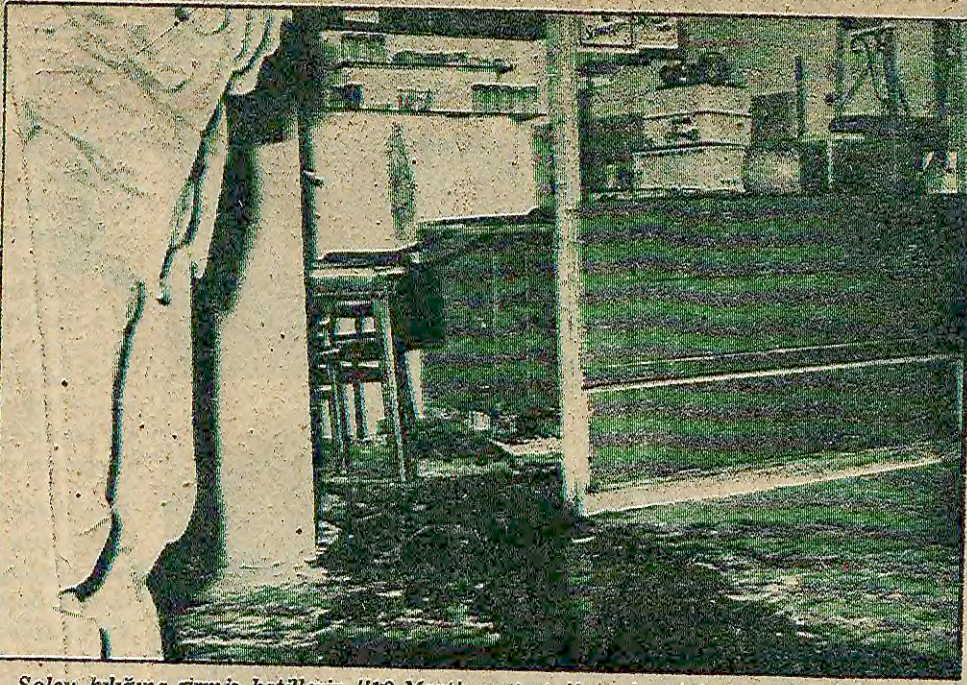

TRT Genel Müdürü Şube Müdürleriyle toplantı yaptı

Kasaroğlu: "Sürgün kıyım söylentilerine kulak asmayın"

■ Kasaroğlu, 1980 yılının sıkıntı içinde geçeceğini söyleyerek seyahatlerde, fazla mesailerde kısıtlama yapılmasını istedi

Yazısı 7. sayfamızda

Solcu kılıfına girmiş katillerin "12 Mart'ı protesto" gerekçesiyle Mecidiyeköy'de giriştikleri pasaj baskınından sonra pasajdaki çay ocağının içi kan gölüne dönmüştü. Bu canice eylemlerle, 12 Mart'ın ekmeğine yağ sürüyorlar mı?

(Fotograf: AYDINLIK)

Karanlık bir dönem

12 MART, ülkemiz tarihinde karanlık bir dönem olarak bilinir. Bundan dokuz yıl önce zamanın Genelkurmay Başkanı Memduh Tağmacı, Kara Kuvvetleri Komutanı Faruk Gürler, Hava Kuvvetleri Komutanı Muhsin Batur ve Deniz Kuvvetleri Komutanı Cemal Eycioğlu, bir muhtıra vererek Demirel'in başkanı bulunduğu hükümetin istifasına neden olmuşlardı. Daha sonra Nihat Erim'in Başbakanlığında bir hükümet kuruldu.

26 Nisan 1971'de Erim hükümeti 11 ilde askiyönetim ilan etti. Sıkıyönetim ilanı ile birlik- (Devamı sa. 7. sü. 3'de)

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş ve Genel Sekreter Yardımcısı Yaşar Okuyan (ortada büyük) Yaşar Değerli'nin cenaze töreninde. (Fotograf: AYDINLIK)

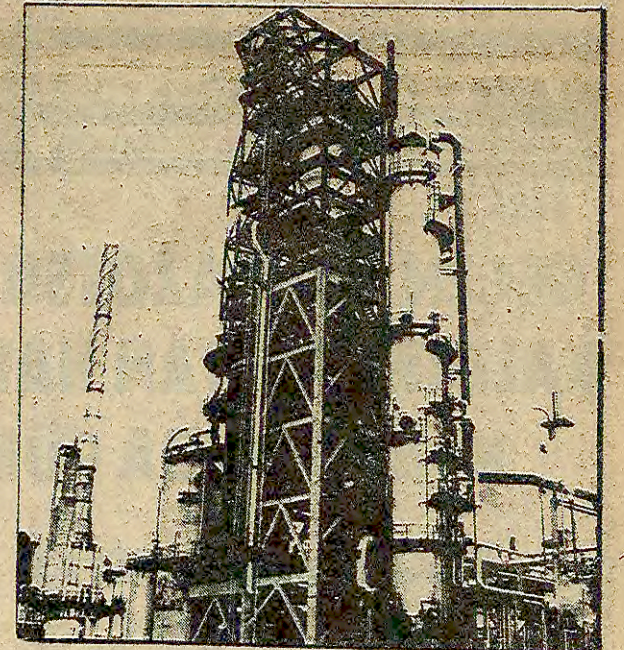
Yaşar Değerli'nin cenaze törenine Türkeş de katıldı

İSTANBUL (ÖZEL) Ordu'da geçirdiği bir trafik kazasında ölen İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılarından Binbaşı Yaşar Değerli dün toprağa verildi.

Yaşar Değerli için dün saat 11.30'da Selimiye'de 1. Ordu Komutanlığı Karargahı önünde (Devamı sa. 7. sü. 5'de)

Enerji tasarrufu toplantısında Koç, "Bize kendimizden başka kimseden hayır yok" dedi

İSTANBUL (ÖZEL) İSTANBUL'da dün başlayan "Enerji Tasarrufu" toplantısında bir konuşma yapan işadamı Vehbi Koç, tasarruf konusunda "Bize kendimizden başka kimseden hayır (Devamı sa. 7. sü. 3'te)

Linyit tartışması sürüyor İPRAŞ YETKİLİLERİ: "Rafineriler linyitle çalıştırılmaz"

HABER MERKEZİ İLLA 1,7 milyon ton petrol yakarak çalışan petrol rafinerileri linyite dönüştürülüp dönüştürilemeyeceği konusunda tartışmalar sürüyor. Rafinerilerin linyitle çalışıp çalıştırılmayacağı konusunda görüşlerine başvurduğumuz İPRAŞ Rafinerisi yetkilileri böyle bir dönüşümün yapılamayacağını söylediler. İPRAŞ Genel Müdürü Mehmet Baykal ra- (Devamı say. 7. sü. 1'de)

Milli eğitim'de sürgün ve tehditler devam ediyor Komandoların "Kurtarılmış Bakanlık"ı Milli Eğitim'de 6 yüksek okul öğrencisini dövdüler

HABER MERKEZİ İLLİ Eğitim Bakanlığı üst başaraması yapılabileceğine dair genelgeler yayımlanıyor. MHP'li komandolar polislerin hoşgörüsü ile vatandaşları dövmeyi sürdürüyorlar. Ayrıca her gün olay çıkaran komandoları uğraşan memurların sürülmesi de devam ediyor.

Meslek Yüksek Okulundan 3'ü kız 3'ü erkek öğrenci "Okulların caki korandao saldırılarının önlenmesi ve gece eğitimine dönmesi"ni istemek için Mustafaçakı gittiler. Müsteşarlıkta yetkililerle görüşen öğrenciler, kapıdan çıkarılmaz 15 kişilik bir komando grubunun saldırısına uğradı. Öğrenciler neye uğradıklarını (Devamı sa. 7. sü. 5'de)

GÜNÜN KONUSU

Mehmet Baykal

İPRAŞ Genel Müdürü

"Rafinerilerde linyit kullanılmaz"

Konuşan: Metin Göktürk

2. sayfamızda

Rehineler sorununun çözümü mayıs ayına kalıyor

Uluslararası Soruşturma Komisyonu New York'a döndü

- Beni Sadr ısgalci öğrencileri 'fırtına' yaratmakla suçladı
- ABD yetkilileri gelişmelerin son derece ciddi olduğunu söylüyor

WASHINGTON (THA/AP/AA) Devrik İran Şahının suçlarını soruşturmakla görevli Birleşmiş Milletler Soruşturma Komisyonu Amerika rehinele görüşmeden İran'dan ayrıldı. Komisyonun BM yetkilileriyle danışmalarda bulunmak üzere Tahran'dan ayrıldığı bildirildi. Dışişleri Bakanı Kutubzade'nin Komisyonun dönüşünü erteletme çabası sonuçsuz kaldı. Ayetullah Homeyni'nin önceki gün yaptığı açıklamalardan sonra rehinelelerin mayıs ayından önce serbest bırakılması olanağının çok zayıfladığı kaydedildi. Homeyni, Komisyonun Tahran'da Şah'ın suçlarını açıklayan bir rapor yayınlamaları halinde rehineleleri görebileceklerini öne sürmüştü.

BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim adına yapılan açıklamaya göre Komisyon üyeleri birkaç gün New York'ta kalarak Waldheim'la görüşmekten sonra Tahran'a dönecekler. ABD yetkilileri ise bu konuda umutlu olmadıklarını ileri sürüyorlar.

Uluslararası Soruşturma Komisyonu Tahran'dan ayrılırken yayınladığı bildiride Devrik Şahın suçlarıyla ilgili raporun hazırlanma aşamasına gelmediğini ve bu durumdan İran hükümetinin haberdar ettiğini açıkladı. Bu arada ABD Elçiliği ısgal altında tutan öğrencilerin üç temsilcisi havaalanıdaki Komisyon üyeleriyle bir görüşme yaparak ABD Elçiliğinde buldukları belgeleri Komisyon üyelerine sundular.

Bu arada Waldheim, ABD-İran buhranının 'memnuniyet verici bir şekilde çözülebileceğini' inandığını belirtti. Genel Sekreter, gazetecilere Soruşturma Komisyonu raporunun rehinele mese-

lesi çözülmeyen yayımlanmayacağını söyledi.

CARTER TOPLANTI YAPTI

Öte yandan Jimmy Carter pazartesi gecesi Dışişleri Bakanı Vance, Savunma Bakanı Brown ve Cumhuriyetçi ve Demokrat senatörlerle bir toplantı yaptı.

Toplantıdan sonra bir açıklama yapan Beyaz Saray sözcüsü Jody Powell "Gelişmelerin son derece ciddi olduğunu" söyledi.

Başka bir dışişleri yetkilisi de Ayetullah Homeyni'nin Komisyonun çalışması için öne sürdüğü koşulların komisyonun kurulması için varılan anlaşmaya tamamen ters düşüğünü ileri sürdü. İran hükümetinin rehinelelerin sorumluluğunu üstüne alamamasının, Komisyonun çalışmasını tehdit ettiğini belirtti.

BENİ SADR ıSGALCI ÖĞRENCİLERİ ELEŞTİRDİ

İslam Devrimi gazetesinde bir yazı yayımlayan İran Devlet Başkanı Beni Sadr, ısgalci öğrencileri 'fırtına' yaratmakla ve milletin dikkatini diğer sorunlardan uzaklaştırmakla suçladı.

Beni Sadr, öğrencilerin hem içinde hem dışarıda ülkenin ve devrimin görünümünü zedelediklerini ve millet içinde kuşku yarattıklarını vurguladı.

BAMBAD GAZETESİ BOMBALANDI

Bambad gazetesinin İsfahan'daki bürosunda meydana gelen patlamaya ağır hasara yol açtı. Ama can kaybı olmadı.

Patlamadan ardından gazete yöneticilerine telefon eden bir şahıs Bambad'ı satan ve dağıtılara benzer saldırıların düzenlenmesini açıkladı. Pars ajansı telefon eden şahsın kendisini Halk Muhafızları Örgütü üyesi olarak tanıttığını bildirdi.

Mugabe hükümeti açıkladı

● Beyazlara Tarım ve Sanayi Bakanlıkları verildi

SALISBURY (AP) Zimbabve Başbakanı Robert Mugabe hükümetinin listesini İngiliz Vali Soames'e sundu. Mugabe, 23 sandalyeli Bakanlar Kurulunda 4 sandalyeyi Yurtsever Cephe'deki ortağı Nkomo'nun partisine, ikisini de beyazlara ayırdı. Mugabe Savunma ve Milli Güvenlik görevlerini kendisi üstlendi.

Mugabe Nkomo'nun partisine, İçişleri, Tabii Kaynaklar ve Sulama, Rayındırlık, Posta ve Haberleşme Bakanlıklarını verdi. Beyazlara ise, Tarım ve Sanayi Bakanlıkları verildi. Gözlemciler, üç kez Tüccar Çiftçiler Birliği Başkanlığı

İngiltere'de hükümete karşı büyük bir gösteri yapıldı

LONDRA (THA) Muhafazakar Parti lideri Margaret Thatcher'ın politikasını protesto için Londra'da düzenlenen gösteriye yaklaşık 100 bin kişi katıldı.

Göstericiler Londra'nın kent merkezinde yürüyüş yaparken, düzenleyiciler bu gösterinin 1971 yılından bu yana yapılan en büyük protesto gösterisi olduğunu söylediler.

İngiltere'nin güçlü sendika konfederasyonu olan 'Trade Union Congress' (TUC) Genel Sekreteri Len Murray ile Demir ve Çelik Sendikaları Federasyonu Başkanı Bill Sirc'un katıldığı gösteride, göstericiler Muhafazakar Partinin politikalarını sert biçimde eleştiren pankartlar taşıdılar.

Mugabe, halen İngiliz sömürgeci olan Zimbabve'nin önümüzdeki ay resmen bağımsızlık kazanmasıyla görevine başlayacak.

Uluslararası Komisyonun Cezayirli Üyesi Muhammed Bedcavi, BM Genel Sekreteri Waldheim'la görüşmek üzere New York'a gitti Bedcavi, SAVAK'ın işkencilerine uğramış İranlılarla görüşürken görülüyor.

DEVİRİMİN
1. YILDÖNÜMÜNDE
İRAN
«La Sarki, La Garbi
Cumhur-u İslami»
"Ne Doğru, Ne Batı, İslami Cumhuriyet"
Nuri Çolakoglu

Siyasi istikrara doğru

"Önce, yani devrimden hemen sonra, bir referandum yaptık. Halkın büyük çoğunluğunun oylarıyla İran İslam Cumhuriyeti oldu. Ardından bir seçim yaparak, bir Kurucu Meclis oluşturduk. Anayasamızı hazırladık. Anayasa halkoyuna sunuldu, ezici bir çoğunlukla kabul edildi. Sonra Cumhurbaşkanını seçtik. Şimdi de Millet Meclisinin üyelerini seçiyoruz."

"Bana devrimden sonraki bir yıl içinde iki halk oylaması, üç seçim yapmış, bir ikinci ülke daha gösterememişiz. İşte İran devriminin üstün yanı budur. Ve bu halkımızdaki demokrasi ve özgürlük isteğinden kaynaklanmaktadır."

Bu sözleri Devrim Konseyi sözcüsü Dr. Hasan Habibi söylüyordu. Yurt dışına iltisat eğitimi görmüş, son cumhurbaşkanlığı seçiminde Beheştî'nin İslam Cumhuriyet Partisi tarafından aday gösterilmiş ancak seçimden sonra giderek yeni Devlet Başkanı Beni Sadr'a yaklaşılan Habibi, makamında yaptığımız görüşmede önemli bir noktaya dikkat çekiyordu.

Herkesin aklına geleni yaptığı, iktidar boşluğunun yarattığı kesmekeşin hüküm sürdüğü günler İran'da geride kalmaktaydı.

27 MİLYONUN TEMSİLCİSİ

İran Şahının petrolden elde edilen gelirleri har vurup harman savururken yaptırdığı Tahran yakınındaki büyük olimpiyat köyünün kapalı spor salonunda üç gün sürecek olan büyük toplantı düzenlenmişti. Toplantıya, seçimlerde Beni Sadr'ı destekleyen 2000'e yakın örgüt, grup ve cemiyet temsilcileri, semt ve mahallelerden her 10 kişi için bir temsilci esasa göre seçilmiş olmak üzere 2738 delega katılıyordu. Orada bulunanların yaptığı hesaba göre, bu salonda 27 milyon İran'ın temsilcisi toplanmıştı. Amaç 14 Mart seçimlerinde izlenecek yolu belirlemektir. Bu delega sayısı, Beni Sadr'ın Millet Meclisinde güçlü bir dayanağına sahip olacağını gösteriyordu.

BENİ SADR'I DESTEKLEYENLER

Toplantının Başkanlık Divanında bu örgütlenme çalışmalarını Beni Sadr adına yürüten eski Dışişleri Bakan Yardımcısı Ahmet Salamatyan, Tahran'ın yoksulları üzerinde en etkili kişi olarak tanınan ve yedi büyük Ayetullah'tan biri olan Hüseyin Şahi, Devrim Muhafızlarının (Pastaran) Komutanı Abu Şerif, yeni kurulmaya başlanan büyük milis kuvveti, "20 milyonluk ordu"nun önderi Emir Mecid yan yana oturuyorlar. Toplantının hemen başında İran'ın iki numaralı lideri ve Homeyni'nin yerini alabilecek kişi olarak görülen Ayetullah Muntazeri'nin mesajı okunuyor.

Ama esas büyük olay üç gün süren toplantının sonunda meydana geliyor ve toplantının kapanış konuşmasını Homeyni'nin oğlu Ahmed Homeyni yapıyor.

Beni Sadr boylesine güçlü çevrelerin desteğini de arkasına alarak, iktidar boşluğunu doldurmaya hazırlanıyor.

Devrim Konseyi sözcüsü Habibi: "Devrimden bir yıl sonra iki halk oylaması, üç seçim yaptık... Bu halkımızdaki demokrasi ve özgürlük isteğinden kaynaklanmaktadır"

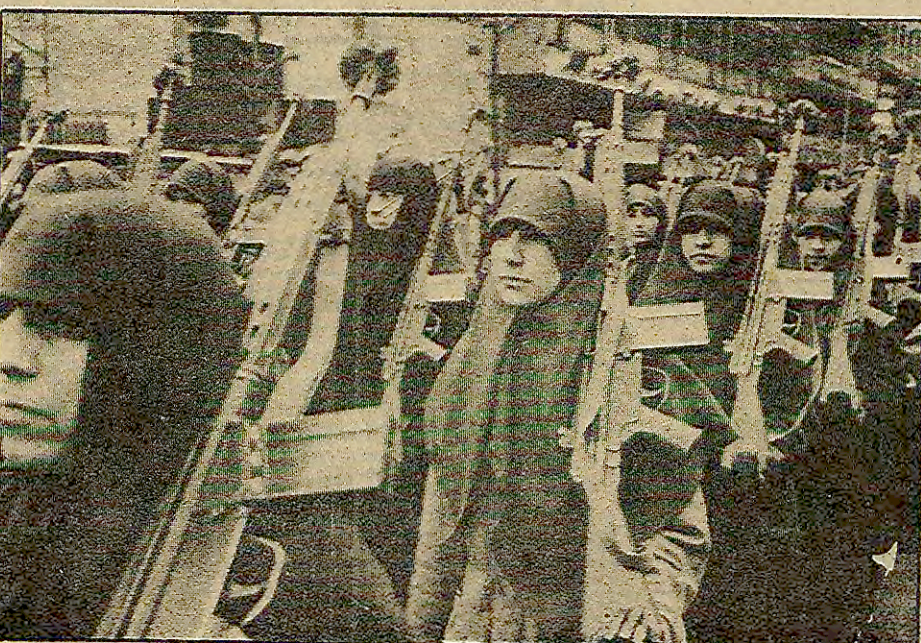
Beni Sadr'ı milletvekili seçimlerinde yaklaşık 27 milyon İranlıyı temsil eden 2 bin örgüt destekliyor

"Musaddık yüzünü o günkü tehlikenin kaynağı olan Batıya dönmüştü. Bugün ise Beni Sadr iki süper devlete karşı tavrı alıyor"

"Ülkemiz ABD'nin, Sovyetler Birliği'nin, Avrupa ve Avrupa olmayan ülkelerin etkisinden kurtulmalıdır. İran için kararların alındığı yer artık geçmişte olduğu gibi, Washington, Moskova, Londra veya başka bir yer olmaz. İran'ın kaderi İran halkı tarafından ve ülkemizde belirlenecektir."

Beni Sadr konuşmasında bu sözleri söylerken, toplantıyı birlikte izlediğimiz İranlı arkadaşım bana doğru eğilip, "İşte İran'ın çağdaş Musaddık'ı diyor. 'Eski devrimden Musaddık yüzünü o günkü tehlikenin kaynağı olan Batı'ya dönmüştü. Bugün ise Beni Sadr, iki süper devlete karşı tavrı alıyor."

Gerçekten Beni Sadr, bağımsız İran'ı gerçekleştirmek için mücadele edenlerin, milli güçlerin lideri olarak ortaya çıkıyor.

İran'ın 20 milyonluk ordusundaki kadımlar.

Hollanda'da konut savaşı

● Karışıklıktan faydalanan faşistler Türkiyeli işçileri dövdüler

NIYAZI TERZİ (LAHEY)

Hollanda'daki konut sorununun hayatı bir mesele haline geldiğini belirten bir grup, bir süre önce, Amsterdam'daki özel sektöre ait binaları ısgal etti. Amsterdam'da yüzlerce evin boş olduğunu, bunların kiraya verilmeyen, yüksek fiyatlarla halka satıldığını bildiren işçiler, hükümetin bu duruma son vermesini istedikler. Bina sahibi şirket, işçileri mahkemeye vererek, ısgalın sona erdirilmesi için karar çıkardı. Karara dayanarak ısgal edilen binaya gelen polisler, binanın boşaltılmasını istedikler. İşçiler ne pahasına olursa olsun binayı boşaltmayacaklarını bildirdiler. Belediye Başkanı ve birçok yetkilinin arabuluculukları da fayda etmeyince, polisler işçileri zorla binadan dışarı çıkarmaya başladılar.

Rusya-Afganistan yolunda yüzlerce zırhlı araç seyrediyor

■ Babrak Karmel'in Milli Eğitim Bakanı, «Sosyalist ülkelerin yardımı olmadan» Afganistan'ın yaşayamayacağını öne sürdü

KABİL/PEŞAVER YENİDELHI (AJANSLAR)

Uluslararası alanda diplomatik faaliyetler sürerken Afganistan'daki ısgalci Rus birliklerinin ülkenin Güneydoğu bölgesinde saldırılarına devam ettiği bildiriliyor. Peşaver'de Afgan direniş

kuvvetlerinin bir sözcüsü, Kunar ve Ningahar eyaletlerindeki çatışmalarda Sovyet askerlerini geri püskürttiklerini ve çok sayıda düşman askerini öldürdüklerini söylediler.

Öte yandan Afgan örgütleri arasında sosyal-demokrat eğilimli olarak tanınan Amin Wakman,

Sovyetler Birliği yetkilileri ile her an ve istedikleri yerde görüşmeye hazır olduğunu söyledi. 12 bin taraftar olduğunu öne süren Wakman Afganistan'da küçük bir siyasi parti olarak tanınıyor. Gözlemciler, bu açıklamanın Rusların "Bahar Taaruzundan" sonra yapmasına dikkat çekerek, bazı direnişçilerin geniş çaplı kaidaların önlemek için görüşme yoluna basırmak amacıyla olabileceğini belirtiyorlar.

AFP'nin Islamabad'taki muhabirinin bildirdiğine göre, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a bağlayan Taşkent-Termiz-Mezar-ı Şeref-Kabil yolu üzerinde çok sayıda Sovyet ağır zırhlı seyrediyor. Öte yandan Kabil Havaalanına inen Rus askeri nakliye uçağı sayısında azalma kaydedildiği bildiriliyor.

Kabil Radyosunun haberine göre, Karmel'e bağlı "Milis Kuvvetleri" adı verilen silahlı gruplara, sıkı yönetim ve gece sokaka çıkma yasağına rağmen, "Karşı-devrimci" olarak nitelendirilen insanları tutuklama yetkisi verildi. Milisler silahlıların yanısıra asker ve polis üniformasının dağıldığı, gelen haberler arasında.

ANAHTARATEBİAD: RUSLAR GİTMEMEYECİK

27 Nisan 1978 darbesinden bu yana Kabil'de kurulan bütün hükümetler görev alan Bayan Anahita Ratebiad, "ABD Çin ve diğer gerici güçlerin yardımıyla girdiği saldırıyı sürdürdüğü sürece, Sovyetlerin ordularını Afganistan'dan çekmesini istemeyeceğiz" dedi. Babrak Karmel'in kabinesinde Milli Eğitim Bakanı olan Ratebiad, söz konusu açıklamayı Çekoslovakya Komünist Partisi yayın organı "Rude Pravo" gazetesine verdiği bir demecle yaptı.

Ratebiad, aynı demecinde, Çekoslovakya'nın Afganistan'a yardım edeceğini belirtti ve "Sosyalist ülkelerin yardımı olmadan Afganistan'ın yaşayamayacağını" ileri sürdü.

Bayan Ratebiad, Afganistan'a Çek ve Doğu Avrupa eğitimciler getirmek amacıyla Çekoslovakya'ya resmi bir ziyaret yapıyor.

Ziya Ül Hak, ABD yardımını bloksuz kalmak için reddettiğini söyledi

İSLAMABAD (AP) Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül-Hak, ABD'nin 400 milyon dolarlık yardımını az gördüğü için değil, ülkesinin Bloksuz kalmaması istediği için reddettiğini açıkladı. Lahor kentinde basın toplantısı düzenleyen Ziya Ül-Hak, Pakistan'ın güvenliğini ve Bloksuzluğu ihya ettiğünü söyledi. Türkiye'nin dışındaki bütün İslam Ülkelerinin Bloksuz ülkeler olduğunu hatırlatan Ziya Ül-Hak, "Pakistan ne bir kampa yer almak, ne de bir başka devletin himayesi altına girmek istemekte" dedi.

Nisan ayı içinde Çin Halk Cumhuriyeti'ne resmi bir ziyaret yapacağını tekrarlayan Ziya Ül-Hak, bir soru üzerine, Pakistan'ın Bloksuz bir ülke olarak, bölgedeki bunalım sona erdirilmesi amacıyla hem Washington hem de Moskova ile temas halinde olduğunu belirtti. Ziya Ül-Hak, Islamabad yönetiminin, komşusu Hindistan ile de iyi ilişkiler içinde olmak istediğini sözlerine ekledi.

GUVENCE

Japonya Başkanı Ohira'nın özel temsilcisi olarak bölgede resmi temaslar yapan eski Dışişleri Bakanı Sonoda, Hintli yetkililerle görüşmelerini tamamladı.

halkların dünyası

Çiğdem Kömürcüoğlu

Pravda'nın yeni tehdidi

Geçtiğimiz günlerde Pravda yaptığı yorumda Sovyetler Birliği'nin Türkiye'yi nükleer mezarlığa çevirme niyetlerini ortaya koydu. Pravda'nın tehdidi haklı olarak tepki topladı ve cevapsız kalmadı. MSP Milletvekili Şener Bursalı Hasan Esat Işık'a kadar bazı siyasetçilerimiz tehdidi ciddiye alarak açıklamalar yaptılar. Gazetemiz de üstüne göre görevi yerine getirdi.

Buraya kadar olan gelişmeler doğal, Doğal olmayan şudur. Ali Sirmen, Orsan Öymen Pravda'nın tehdidinin ülkemiz için ne anlama geldiğini oturup düşünecek yerde bunu bize bir saldırı varıması yaptılar. "Amerikancı", "sarı solcu" gibi suçlamalar yönelttiler. Pravda'nın tehdidini bazı CHP'li ve ABD yetkililerinin açıklamalarının ardına gizlemeye çalıştılar.

Bu tutum yalnızca bize karşı bir saldırı amacı taşısa belki o kadar üstünde durmaya değmez. Esas önemli olan ülkemize ve bölgemize yönelen ciddi tehdit ve bu tehdidin bazı suçlamalarla gözlerden gizlenmeye çalışılmasıdır.

Pravda'nın ülkemizi nükleer mezarlığa çevirme tehdidi rastlantı değildi. Oylesine değildi ki geçtiğimiz hafta sonunda Pravda yorumcusu bir tehdit daha savurdu. "Sovyet sınırına yakın yerlerde üsler kurulmasının vb. cevapsız kalmayacağını" yazdı. Pravda öngümdeki hafta ne yazacak diye ben bayığı merak eder oldum.

Ayrıca Pravda'nın tehdit ettiği tek ülke de değildir. Batı Almanya, Japonya, İran, Pakistan ve özellikle Norveç, son günlerde Pravda yorumcusunun keskin dilinden nasiplerini aldılar. Norveç de NATO silahlarını kabul ettiği için soğuk savaş tırmandırılmakla suçlanıyor.

Son günlerde gerek Norveç'in gerekse de ülkemizin esas hedef seçilmesi de rastlantı değildir. Sovyetler Birliği'nin Avrupa'yı kanatlardan kuşatma stratejisinde, kuzeyde kapının açısında Norveç var, güneyde kapının açısında biz varız. Her iki ülkede Afganistan'ın ısgalından sonra Sovyet tehdidini daha ciddiye almaya ve savunmalarını güçlendirmeye önem vermeye başlamıştır. Pravda'nın öfkesi bu nedendenir. Pekli Ali Sirmen'le Orsan Öymen'in öfkesi nedendir?

Sovyetler Birliği savunmamızı güçlendirmeyelim, silahlanmayalım, istiyor. Boyun mu eğelim?

Afganistan'a hâlâ yarım saat de bir Sovyet uçağı iniyor. Hiç bir şeyden olmazsa, bundan da mı ders almamız?

BM İnsan Hakları Komisyonu 8'e karşı 27 oyla Rusya'yı kınadı

■ Türkiye Afganistan'ın ısgalını mahkum etti

CENEVRE (AA) Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunun Cenevre'de yapılan toplantısında, ABD ve İngiltere temsilcileri, Sovyetler Birliği'nin ülkedeki "dini azınlıklara" ve "Kırım Tatarlarına" karşı izlediği tutum nedeniyle kınadılar.

Türkiye'nin BM İnsan Hakları Komisyonundaki Daimi Temsilcisi Kamran İnan, Türkiye'nin, Sovyetlerin Afganistan'daki eylemlerini, Afgan halkının kendi geleceğini belirleme, bağımsızlık ve bütünlük haklarının ihlali olarak gördüğünü belirtti. Karar tasarısının, Sovyetler Birliği'nin eylemlerini sonucu ortaya çıkan durumun onaylanmadığını gösterdiğini belirtti. "Bu nedenle Türkiye heyeti tasarının lehinde oy kullanmıştır" dedi.

BM İnsan Hakları

ORTADOĞU...ORTADOĞU...

Filistinliler d'Estaing'in tutumundan memnun

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Son olarak, Suudi Arabistan'a 5 saatlik bir ziyaret yapan Fransız Devlet Başkanı Valéry Giscard d'Estaing'in Ortadoğu'daki temasları sona erdi.

Bu arada Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) lideri Yaser Arafat, d'Estaing'in, Arap-İsrail barış görüşmelerine FKÖ'nin de katılımı gerektiğini söyleyerek "cesur bir adım" atıldığını belirtti. Arafat, bundan sonraki adımların FKÖ'nün tanınması olduğunu sözlerine ekledi.

ESAD'IN SÖZLERİ

Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad, "Müslüman Kardeşler" örgütünü hedef alan bir konuşmasında, "kendilerine unutamayacakları bir ders vermek gerektiğini" söyledi.

Esad bir gün önce de iktidardaki Baas partisinin 17. kuruluş yıldönümü dolayısıyla yaptığı konuşmada, "Müslüman Kardeşler" örgütünün arkasında Mısır ve ABD bulunduğunu ileri sürmüştü.

Suriye'nin kuzeyindeki Halep kentinde geçen yaz 60 askeri okul öğrencisi bu örgüt tarafından topluca öldürülmüştü. Hükümet son aylarda bu örgüte karşı tutumunu sertleştirmiş ve geçen ay Sam'da sözü geçen örgütün 8 üyesi gözden geçirilerek evde güvenlik kuvvetlerince öldürülmüştü.

konuklarımız

ZMİS Kongresi ve nasıl bir yönetim?

M.Rafet Ballı
TIKP Zonguldak İl Başkanı

19 Martta (ZMİS) Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Kongresi toplanacak. Üç yıllık bir dönem için yeni sendika yöneticilerini seçecek ve geçen çalışma döneminin bir muhasebesini yapacak.

55 bin maden işçisini doğrudan ilgilendiren ZMİS Kongresi öncesinde önemli görülmüş bazı hususları kısaca belirtmek istiyoruz.

Üzerinde önemle durulması gereken bir gerçek sendika yönetimine karşı tabanda bir hoşnutsuzluğun varolmasıdır. İşçilerin yönetime karşı güvenleri sarsılmıştır. Yüzyüze oldukları çeşitli meseleleri gönüllü rahatsızlığı ile hele çözülebileceğine inanarak sendikaya götürmemektedir. Maden işçileri ile yaptığımız görüşmelerde çeşitli meselelerin dile getiriyorlar. Bunları sendika vasıtası ile neden çözmeye kalkışmadıklarını sordumuzda işçiler çoğu kez bunun pek fayda getirmeyeceğini söylüyorlar.

Havzada işçilerin çalışma şartlarının ve prim sisteminin düzeltilmesi, yemek ve yatakhane meselelerinin çözülmesi, partizanca uygulamalarla mücadele edilmesi, 5 milyar bulaan emeklilik tazminatlarının zamanında ödenmesi, meslek hastalıklarının ele alınması vs. gibi bir dizi haklı talebi vardır, üstelik bunların hemen hepsi yıllardan beri dile getirilen meselelerdir. İşçiler sendikası bu meselelerin çözümü konusunda ciddi adımlar beklemektedir. "Tabanın Sesi" adı ile ortaya çıkan ve bazı CHP'li ve yanına alarak bu konuları istismar etmeye çalışan Rus usaklarının etkisizleştirilmesi de başka türlü mümkün olamaz.

Belirtmesi gereken bir husus da yönetimin tabandan kopuk olmasıdır. Yöneticiler sendika bürolarında oturarak sadece kendilerine ulaşan meselelerle uğraşmakta görevlerini yerine getirmiş olmazlar. Sendikacılar ocaklara inmeden yemekte haneler ve işi yurtlarına gitmeden işçinin çalışma ve yaşam şartlarını yerinde incelemeyen onun hangi meselelerle ne oranda yüz yüze olduğunu yeterince anlayamazlar. Her ne kadar sendika başkanı Sayın Mehmet Tezer'in kendisi de kazmacıktan gelmişse de, işçinin hayatından hiç bir zaman kopmamak gerekir.

Diğer bir husus da sendika üst kademesinin tabandan gelen ve öne çıkan yeni işi önderleriyle takviye edilmesi, yönetimin taze kan almasıdır. Yönetici ekibi donmuş bir "kast" haline gelmiştir. Bugün Zonguldak maden havzasında giderek bilinçlenen uyanan, haklarına sahip çıkma isteği her geçen gün kabaran bir işçi kitlesi vardır. Bu kitlenin taleplerinin ve özlüklerinin savunuculuğunu yapan, kitlenin nabzını elinde tutan pek çok işçi önderi ortaya çıkmaktadır. ZMİS yönetimi bu işçi önderlerini kucaklamadan tabanın iradesini ve mücadelesini hareketle geçiremez. Yünlükte kurulundan yönetim kuruluna, yönetim kurulundan işçi temsilcilerine kadar uzanan her kademedeki gerçek işçi önderlerinin yer alması imkanı açılmalıdır. Bugüne kadarki uygulamada bunun yeterli kadar dikkate alınmadığı görülmektedir. Son Belediye seçimlerinde çeşitli bölgelerdeki işçilerin kendidinden parti ayırımı yapılmıştır. "İşçi Grubu" diye gruplar oluşturulması kömür üretiminin ağırlıkta çekilen işçilerin kendi adaylarını seçmeye çalışması ve bazı yerlerde seçtirilmesi, tabanın da bunu istediğini göstermektedir.

Bir diğer mesele de bölgeselliklerdir. Havzada işçiler arasında Doğulu, Laz, Kıvrık diye bir ayrımın belli çevreler tarafından bilerek, bazılarında da bilmeden bunu sürdürüldüğü bir gerçektir. Geçmişte sendika seçimleri önemli oranda fikir ve hizmet temelinde değil bölgesellik temelinde yapılmıştır. Son delege seçimlerinde de bu önemli oranda sürdürülmüştür. Tüm işçilerin menfaati ortaktır ve haklı taleplerin gerçekleştirilebilmesinin temel şartı işçinin birliğidir. Havzadaki bölgesellik işçilerin birliğini ve dayanışmasını da mücadeleyi güçlendirir. Mevcut yönetici ekibin bölgesellik yapmadığını, en azından bölgeselliğe karşı açık tutum aldığını söylemek mümkün değildir.

Sendika yönetiminin anarşiye karşı huzur ve birliği savunması, Rusya'nın ülkemiz açısından arzettiği tehlikeye ve Rus usaklarının havzada işçiler arasında sızma cabasına karşı çıkması üyeler arasında parti ayırımı gözetmemesi, revizyonist ve faşist sendikalarla olduğu gibi tasfiyelerle başvuramaması önemli şeylerdir. Ancak özellikle Rusya ve onun usaklarının havzadaki faaliyetleri konusunda açık ve tutarlı bir tutum alınmamaktadır. Rusya'ya ve onların usaklarına karşı olmak yetmez. Onların fikirleri ve niyetlerine karşı açık bir siyasi tutum almak özellikle işçileri bu konuda siyasi olarak uyandırmak ve cihazlandırmak gerekmektedir. Kaba suçlama ve kötülüklerle bunu yapmak mümkün değildir. Hele Rus usaklarına karşı "anti-komünist" mevziden saldırmak bunu yapmak hiç mümkün değildir. Böyle bir tutum onun güçlendirir. Zira bu onlara hem hak etmedikleri bir paye vermek olur, hem de onları yaralamaz.

Dünya ve Türkiye hızla değişiyor, kitleler giderek uyanıyor. Bu uyanışın Zonguldak maden havzası da elbet nasibini alıyor. Kaçınılmaz bir şey bu. Havzada maden işçileri arasında yıllardan beri dile getirilen meseleleri çözmek için geleceğine sahip çıkma doğrultusunda giderek güçlenen bir eğilim var. Sayın Mehmet Tezer ve ekibi için bugün iki seçenek söz konusudur. Ya tabandan filizlenen ve güçlenen eğilimle birleşmek ve ilerlemek, ya da Rus usaklarının ekmeğine de yağ sürmek bir tarza bu gelişmenin karşısında kalmak. İkinci halde hayat hükümünü icra edecek, yeni ve gelişmekte olan hakını alacaktır. Üçüncü bir seçenek mi, belki, ama nereye kadar?

Genel grev hazırlıkları sürüyor

DiSK, «pahallılık zammı» talebini ön plana çıkarıyor

● DiSK' in direktifi üzerine Maden-iş ve Bank-Sen' in "ek zam" talebinden sonra, diğer sendikaların da aynı istemde bulunması bekleniyor

● Maden-iş, 30 bin işçiyle greve çıkarken, Tekstil grev kararı aldığı 77 işyerinden 14'ünde grevde

İŞÇİ SERVİSİ
DiSK'in son devaluasyonunda sonra "pahallılık zammı" alınması için kendi üyesi sendikalara direktif vermesi üzerine, Maden-iş ve Bank-Sen'in peşpeşe "ek zam" talebinde bulunması, Örneğin alman genel grev kararının, bu temelde uygulanmak istendiğini gösteriyor. DiSK'in bölgesel grevlerin ardından Türkiye çapında bir anda uygulamaya koymayı düşündüğü genel grevi, İzmir'deki provanın olumsuz etkiler yaratması nedeniyle, şimdi "pahallılık zammı" talebi çevresinde

Tam Şirketler Grubunda sözleşme imzalandı

İSTANBUL (ÖZEL)
Bağımsız Bank-İş Sendikası'nın Tam Şirketler Grubunun İstanbul ve İzmir'deki işyerlerinde 9 aydır sürdürüldüğü grev toplu sözleşmenin imzalanması üzerine sona erdi. Sözleşme 1 Ocak 1979'dan 31 Aralık 1981'e kadar geçerli olacak.

Sözleşme ile birlikte işçilerin birinci yıl ücretlerine 5 bin lira seyyanen zam yapıldı. İkinci yıl için 8 bin lira zam ve 100 lira kıdem zammı ödenek. 1 Ocak 1981'den itibaren ise ücret zammı 9 bin lira olacak.

İkramiye 7 maaş, yemek parası günlük 80 TL, ve yol parası ise 35 TL, ve çıkarıldı. 1 yıl net 4 bin 2, 2 yıl net 7 bin, üçüncü yıl net 8 bin 800 lira yakacak parası ödenecek. 6 bin 250 lira dinlenme ücreti, 900-1600 arası tahsisat 30 gün izin, 37.5 saatlik çalışma haftası da alınan haklar arasında. Ayrıca 1.5 maaş evlenme, 1 maaş doğum, 2 maaş ölüm ayda 1500 lira kreş parası ödenecek. Sözleşmeyle birlikte kıdem tazminatı da 40 güne çıkarılarak ihbar tazminatı 3-5 ve 10 hafta olarak saptandı.

Fiskobirlik işyerlerinde greve gidiliyor

GİRESUN (AA)
Fiskobirlik'e bağlı işyerlerinde çalışan yaklaşık 5 bin 500 işçinin üyesi olduğu ve genel merkezi Giresun'da bulunan Fındık-İş Sendikası bütün işyerlerinde grev kararı aldı.

Sendika genel başkanlığından alınan bilgiye göre, grev kararının uygulanacağı gün ve saat daha sonra belirlenecek ve işyeri temsilcilerine bildirilecek.

Grev kararı hakkında bir bildiri yayımlayan Sendika Genel Başkanı

Uğurgül'de Öz Metal-İş MESS ile uyuşmazlığa gitti

İSTANBUL (ÖZEL)
İstanbul'daki Uğurgül Fabrikasında 4 aydan beri MESS ile Öz Metal-İş Sendikası arasında sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlık sonucunda bildiriliyor.

Öz Metal-İş tarafından yapılan açıklamada ücretler ve sosyal hakları içeren 15 maddede anlaşma sağlanamadığı ve MESS'in mevcut hakların daha

da oluşturmaya çalışması dikkati çekiyor.

Hatırlanacağı gibi DiSK-Yürütme Kurulu tarafından bir süre önce yapılan bir açıklamada konfederasyona bağlı sendikaların, "pahallılık zammı" almaları için talimat verildiği ve önümüzdeki günlerde sendikaların bu konuda çalışmalarını tamamlayarak işverenlerden mevcut sözleşmelerin dışında "ek zam" isteyecekleri açıklandı.

DiSK'in bu talimatının hemen ardından MESS'e karşı 108 işyerinde grev kararı alınmış olan Maden-İş Sendikası'nın Genel Başkan Vekili Kemal Dursalın, MESS dışındaki kalan işyerlerinde mevcut toplu sözleşmeleri iptal ederek, zamlara karşı yeni sözleşme talep edecekleri, eğer bu istekleri kabul edilmezse direnişe geçeceklerini belirttiği bir açıklamaya yaptığı görüldü.

Bank-Sen Sendikası ise Anadolu Bankası'nda 3 bin, Garanti Bankası'nda 3 bin 500, Başak İşgözü'nde 4 bin 400 ek zam istedi. Bank-Sen tarafından yapılan açıklamada sendikaların Merkez Yürütme Kurulunun önümüzdeki günlerde diğer işyerleri için de benzer bir biçimde çalışmalarını sonuçlandırarak ek zam isteyeceği kaydedildi.

Maden-İş ve Bank-Sen'den sonra DiSK'e bağlı diğer sendikaların da çeşitli oldukları işyerlerinde pahallılık zammı talep edecek, bu meseleyi genel greve zemin yaratmak için kullanmaları bekleniyor.

GREV VE DİRENİŞLER YAYGINLAŞIYOR

"Ek zam" taleplerinin yanı sıra DiSK'e bağlı sendikaların uygulamaya koydukları grev ve dire-

nişlerin de her geçen gün yaygınlaştığı gözleniyor.

Bank-Sen Sendikası önümüzdeki günlerde Yapı ve Kredi Bankası ile toplu sözleşme görüşmelerine hazırlanırken, sahte TKP'ilerin yönetiminde ki Petkim-İş Sendikası ise 4 işyerinde grev kararı aldı. Cam işkolunda ise Hürsam-İş ve Kristal-İş Sendikalarının ortaklaşa yürüttükleri toplu sözleşme görüşmeleri devam ediyor. Fındık-İş Sendikası da, toplu sözleşme görüşmelerinin uygulanmadığını öne sürerek 5 bin 500 işçi adına grev kararı aldı. Maden-İş'in 108 işyerinde 30 bin işçiye kapsayan grev kararını bu

hafta içinde uygulamaya koyması bekleniyor.

Tekstil Sendikası da 77 işyerinde aldığı grev kararını kademeli olarak uyguluyor. Tekstil 14 işyerinde greve çıkmış bulunuyor. Genel-İş Sendikası'nın yetkili olduğu belediyelerde de grev ve direnişler yaygınlaşma eğilimi gösteriyor. İzmir Belediyesi'nde başlanması beklenen grevle birlikte grevci belediye işçilerinin sayısı 8 bin 878'i bulacak. Ankara Belediyesi'nde ise 7 bin 400 işçi yaklaşık bir buçuk aydır direnişte bulunuyor. Genel-İş'in ayrıca, birçok belediyenin işçilerine maaş ödeyemez durumda olması nedeniyle, önümüzdeki günlerde bu belediyelerde hak grevi başlatacağı söyleniyor.

İzmir Belediyesi'nde başlatılacak grevle birlikte şu anda DiSK'e bağlı sendikalar, 12 işkolunda toplam 15 bin 750 işçi ile grevde bulunuyorlar.

DÜNYA İŞÇİLERİNDEN

Hollanda'da çalışan Türk işçileri de greve aktif olarak katıldılar.

Hükümet toplu sözleşmeleri erteleyince, Hollanda'da genel grev yapıldı

■ Sadece genel grev haberleri verdiği için resmi haber ajansı hükümet tarafından tatil edildi

■ Genel grev hükümet içindeki çekişmelerin şiddetlenmesine ve Maliye Bakanının istifasına yol açtı

NIYAZI TERZİ LAHEY'DEN BİLİRİYOR

Geçtiğimiz hafta içinde meydana gelen geniş çaplı kitle hareketleri ve hükümeti içi çekişmeleri Hollanda hükümetini zor duruma soktu. Hükümetin toplu sözleşmeleri erteleme kararı, genel greve yol açarken, hükümetin maliye bakanı alınan önlemleri yetersiz bularak istifa etti.

GENEL GREV

Van Agt hükümeti, 1980 yılı için hazırladığı bütçe kanununda, alınan kemer sıkma önlemlerinin yanı sıra, toplu sözleşmelerini de bir süre erteleme kararı işçi kesiminde şiddetli tepkilere yol açtı. Hollanda İşçi Sendikaları Federasyonu (FNV), Van Agt hükümetinin bu kararını "protesto etmek üzere genel grev kararı aldı. Geçtiğimiz hafta uygulanan genel greve 100 binlerce işçi katıldı. Bu arada Amsterdam ve Rotterdam limanlarındaki çalışmalar, otobüsler, tramvaylar, metrolar, trenlerde çalışmalar durdu. Ulaşım işi kolundaki grev bütün hayatı etkiledi. Böylece greve katılmayan memurlar ve bazı fabrika dışı çalışanlar, ülkenin çeşitli yerlerinde yapılan gösterilerin yanı sıra radyo ve TV'de greve katıldılar ve sadece grev haberlerini verdiler. Resmi haber ajansı ANP sadece grev haberleri verdiği için hükümet tarafından tatil edildi. Bu arada bütün gazeteler yayınlarına bir gün ara verdiler.

FNV Sendikası tarafından Amsterdam'da düzenlenen gösteriye yaklaşık 150 bin kişinin katıldığı görüldü. Genel grevlerde Türk işçileri de aktif olarak yer aldılar.

Genel greve Hristiyan Demokrat Sendikaları Federasyonu (CNV) katılmadı. Bilgisine başvurduğumuz CNV Sendikası Türk Temsilcisi Talip Demirhan, bu grevin dar bir çevre tarafından planlandığını, sosyal-demokrat partinin bile grevi desteklemediğini açıkladı.

Öte yandan genel grevi ele almak üzere parlamento olağanüstü toplandı. Muhalefet, hükümetin istifa etmesini istiyor.

Son gelişmelerin hükümet içindeki çekişmeleri artırdığı ve Maliye Bakanının istifa ettiği bildiriliyor. Özgürlük ve demokrasi için Halk Partisi (VVD) alınan önlemleri aşırı bulduklarını fakat bu hükümetin sosyal demokratlarla koalisyon kurmaktan daha iyi olduğunu belirttik hükümette kalacaklarını açıkladı.

İlkokullardan seçme çocuklar lüks otellerde ağırlanacak

İstanbul limanına dostluk ziyaretinde bulunacak olan filo her biri 3 bin 500 civarında tonajlı 3 savaş gemisi ile bir ikmal gemisinden oluşuyor. Fotoğraf ta İstanbul limanına gelmek üzere yola çıkan filo-dan HMS Amazon savaş gemisi görülüyor.

İngiliz Kraliyet Deniz Kuvvetlerine bağlı Dördüncü Fırkateyn filosunun Kaptanı J.M. Tait.

İngiliz Kraliyet Filosu İstanbul Limanına iyi niyet ziyaretine geliyor

İSTANBUL (ÖZEL)
İngiliz Kraliyet Deniz Kuvvetlerine bağlı Dördüncü Fırkateyn filosu 14 ile 18 Mart tarihleri arasında İstanbul limanına iyi niyet ziyaretinde bulunacak. Filo, her biri 3 bin 500 civarında tona sahip H M S Cleopatra, H M S Avenger, H M S Amazon savaş gemileri ve Fort Grange ikmal gemisinden oluşuyor.

Kaptan J.M. Tait komutasında olan filonun İstanbul'da kalacağı süre içerisinde, nezaket ziyaretlerinin dışında, denizcilerin Kızılai'a kan bağışında bulunacak ve gemide çocuklar için 30 kişilik bir parti verileceği öğrenildi.

14 Mart sabahı gelecek olan filo 18 Martta İstanbul limanından ayrılacak.

6 işyerinde Maden-iş grev oylamasını kaybetti

İSTANBUL (AA) Kolektif Şirketi ile ERMES tarafından dün kurt Fabrikası, İzmir'de yapılan oylamada Ma-kurulu Maras ve İzmir den-İş Sendikası'nın grev Demir Çelik, Kayseri'de kararı aldığı altı işyerin-kurulu Zafer Elektrik, de yapılan grev oylama- Maden-İş Sendikası ise sinda işçilerin "Grev bu konuda yaptığı açık-Hayır" dediği belirtildi. lamada söz konusu işyer-MESS'in açıklamasına lerinde işverenlerin işçigöre grev oylaması yapı-leri "dışarda tuttukları" lan işyerleri şunlar: Ada- ve yapılan grev oylamasına'da kurulu Cukurova'nın bu nedenle yasalarla ihlat ve ihraaat AS, aykırı olduğu öne sürül-Ankara'da kurulu Işık di.

CHP, yeni bir merkez organ kuruyor

CHP Genel Merkezin de tüzik değişikliği çalışmalarının sürdüğü ve parti politikasını oluşturmaya yeni bir merkez organ kurulumaya çalışıldığı belirtildi. Yankı dergisinin CHP Genel Merkezine dayanarak verdiği habere göre, Genel Sekreter Yardımcısı, Erol Tuncer'in başkanlığında Orhan Akbulut, Avni Gürsoy, Uğur Alacakaptan, Nadir Yavuzkan ve Recai Kocaman'dan oluşan bir komisyon tüzik değişiklikleri üzerinde çalışmalarını sürdürüyor.

Avrupa Sosyal Demokrat partileri tüziklerini Türkiye'ye çevirerek çalışmalarına başlayan komisyon, Avusturya Sosyal Demokrat Partisi'nin tüzüğüne uygun bulundu. Komisyon Başkanı Erol Tuncer'in bildirdiğine göre son kurultayda istenen değişiklikleri kararlaştırmak amacıyla yeni bir kurulun oluşturulmasına çalışılıyor. Muhalefetin istediği parti meclisinden farklı olacak olan bu kurulun görevi parti politikasını tespit etmek olacak.

Çalışmaların ağustos ayında bitirileceği belirtilmekle birlikte, tüzik değişikliği önerileri için bir tüzik kurultayının toplanacağı, yoksa aralık-taki olağan kurultayın m-

Çukobirlik işçileri bir günlük ihtar eylemi yaptılar

ADANA (AA)
Çukobirlik tesislerindeki Çuko-Sen üyesi işçilerin, işveren tarafından işten çıkarılmaları protesto amacıyla tesislerdeki tüm Çuko-Sen üyesi işçiler, bugün topluca viziteye çıkarak çalışmadılar.

Giresun Seka'dan dağılan 40 kamyon gazete kağıdı günde 15 tona düştü

GİRESUN (AA)
GİRESUN Seka-Ak-su Kağıt Fabrikasında son kağıt zammından sonra talebin düşürülmesi sonucu stok biriktirmeye başladığı açıklandı.

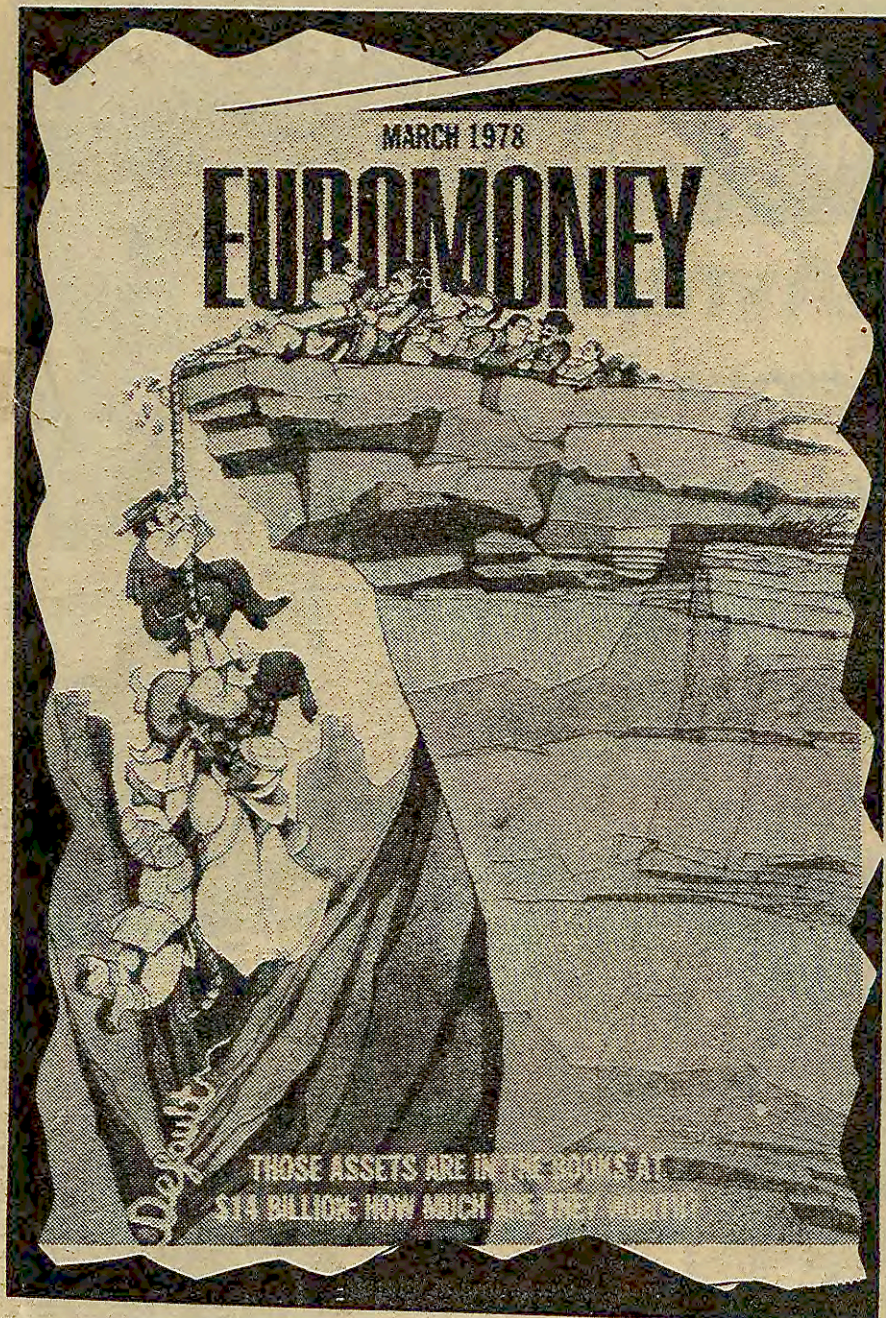
Daha önce yurdun çeşitli yerlerine Seka Ak-su Fabrikasından günde ortalama 30-40 kamyon gazete kağıdı gönderilirken, zamdan sonra bu sayı 15 kamyonu düştü.

Konyalı sanayiciler, elektrik kısıntısının 4 saate indirilmesini istedi

•KONYA (THA)
Konya Sanayi Odası yetkilileri Valiliğe başvurarak elektrik kısıntısının 8 saatten 4 saate indirilmesini istedi. Sanayiciler ayrıca cumartesi günleri öğleden sonra sanayi sitelerinde elektrik kısıtlamalarına gıdilmemesi ni de talep ettiler.

Konya Sanayi Odası'nca yapılan başvuruda, ayrıca mazot ve fuel-oil ihtiyacı için sanayiciler tahsis yapılmasını, şeker fabrikası üretiminden Konya'daki şeker sanayicilerine tahsis ayrılmasını, DDY'ce yüklemeyi indirme istasyonı kurmasını ve belediyece sanayiciden istenen elektrik depozitolarının hafifletilmesini istedi.

TÜRKİYE ZİRAİ DONATIM KURUMU
Balıkesir Bölge Müdürlüğü
(Basın-12008-250)

17 Mart toplantısında 9 milyar dolarlık borcumuz ertelenirse, 4,5 milyar dolarlık faiz ödeyeceğiz

Borç ertelemenin sonu yok

● Borç ertelemenin getireceği ek faiz yükü, Türkiye'de kişi başına 7 bin 210 liralık yeni borç anlamına geliyor

ALPER GÖRMÜŞ
CEVİT hükümeti tarafından 1978 yılında başlatılan, 1979'da sürdürülen büyük miktarda borç erteleme operasyonlarının en büyüğüne geçilecek için, OECD'ye üye ülkeler 17 Martta toplanıyor. Toplantıda Türk tarafının önerisi kabul edilirse, 1980-1984 yılları arasında vadesi dolan 9 milyar 345 milyon dolarlık borcumuz ertelenecek. Gene Türk isteginin kabul edilmesi durumunda, 1984-1988 yılları arasında ödemesiz devre olacak. Yani bu 4 yılda hiç borç ödemeyeceğiz. Peki sonra? Bugünlerde sonrasını düşünmek pek istenmiyor. Hele hükümet yetkilileri böyle bir şeye hiç

yanasmak istemiyorlar. Çünkü bu işin sonunda 4,5 milyar dolardan fazla ek bir külfetle karşılaşılıyor.

4,5 MİLYAR DOLARLIK FAİZ
Türk tarafının isteği 17 Mart toplantısında kabul edilirse, 1984-1988 yılları arasında hiç borç ödemeyeceğiz. Ama bu bize 2 milyar 900 milyon liraya mal olacak. Çünkü her yılın faizi bir önceki yılın anapara ve faizi üzerinden hesaplandığı için her yıl ödenen faiz miktarı artıyor. Örneğin, 1984 yılında 9 milyar 345 milyon dolar üzerinden yüzde 7 faizle 654 milyon dolarlık bir külfetle karşılaşacağımız halde, 1985'te bu faiz de anapara eklenecek ve 9

milyar 999 milyon dolar üzerinden faiz hesaplanacak. Bu, dört yıl için toplam 2 milyar 900 milyon dolarlık bir faiz yüküne tekabül ediyor.

Faiz hesaplamaları, erteleme süresi olan 10 yıl boyunca aynı yöntemle hesaplanacak. Ancak, 1988 yılından itibaren borçların ödenmesine başlanacağı için, bu yıldan itibaren azalan faiz yükleri söz konusu olacak. Böylece erteleme süresi boyunca 4 milyar 675 milyon dolarlık ek yükü de katlanmak zorunda kalacağız ve 9 milyar 345 milyon dolarlık borcu 14 milyar lira olarak ödemiş olacağız.

GÜNÜ KURTARMAK YETMİYOR

Görüleceği gibi, Türkiye bu alanda büyük bir kısır döngü içinde. Sürekli borç peşinde koşuyor ama, vadesi gelen borçlarını da ödeyemiyor. Onlar için yapılabildiği tek şey ise erteleme. Peki, bu iş neyere kadar gidecek? Biraz da buna kafa yormanın zamanı gelmedi mi?

Un kontenjanı yetmediği için

Diyarbakır'da halk ekmek sıkıntısı çekiyor

DIYARBAKIR (ÖZEL)
Diyarbakır'da son günlerde ekmek sıkıntısı baş gösterdi. Halk ekmek bulabilmek için saatlerce kuyrukta beklemek zorunda kalıyor.

Fırından ekmek alan vatandaşlara iki ekmekten fazla verilemediği öğrenildi. Şehirde ekmek sıkıntısı doğması üzerine fırıncılar Derneği yetkilileri, sıkıntının önceden fırıncılara tahsis edilerek günlük un kontenjanının verilmesiyle nedeniyle doğduğunu belirttiler.

Konyula ilgili olarak muhabirimize bilgi veren bir yetkili şöyle dedi: "Şehirde ekmek sıkıntısı fırıncıların günlük kapasitelerine yetecek kadar un bulunmaması nedeniyle baş gösterdi. Toprak Mahsulleri Ofisi, fırıncıların günlük kontanjını sağlayamıyor. Bunun da nedeni son günler ofisin buğday stoklarının bulunduğu yere giden yolun bozulması ve çamur olmasıdır. Vilayetten ve belediyeden yolun bir an önce yapılması için gerekli müdahaleler yapıldı. Eğer yetkililer konu üzerinde hassasiyet gösterirlerse kısa bir süre sonra gerekli olan buğdayı ofise getirirler ve fırıncıların ihtiyacını temin edebilirler."

KONTENJAN YETMİYOR

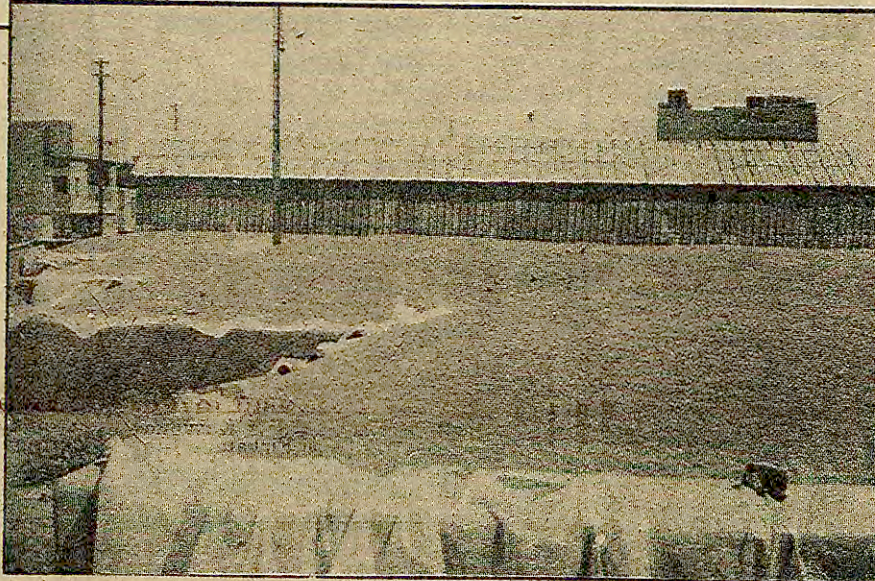
Bu arada muhabirimizin bir sorusu üzerine dernek yetkilileri Toprak Mahsulleri Ofisi'ni (TMO) fırıncılara verilen unun kontenjanını ihtiyacı karşılama durumunu belirttiler. Bir yetkili bu konuda şunları söyledi: "Şehrin un kontenjanı nüfusa göre tespit ediliyor. Bu anda yürürlükteki uygulamaya göre halen 1972'de alınan karara göre fırıncılara un veriliyor. 72'den bu yana şehrin nüfusu bir iki kat arttı. Öte yandan büyük eleman fabrikalarında da yeterli un alamadıkları için tam kapasiteyle çalışmıyorlar. Un dışardan temin edilmeye kalkılırsa iki mishi pahalı oluyor. Bugün ofisin 500 liraya verdiği bir torba unun fiyatı 1200 lira. Bu nedenle şehrimizdeki ekmek sıkıntısının nedeni kontenjanın yetmemesidir."

lerinde çalışan memurlar, bakanın bulunduğu kata gitmeye çekindiklerini anlatıyorlar. Bu katta komandoların grupları halinde dolaştığını, sağa sola satışçı gibi davranışları, zaman zaman dövümler olduğunu da anlatıyorlar.

29 Şubat 1980 günü bakanın bulunduğu kata giden Mehmet isimli bir memur Özal Kalemde çalışan görevliler tarafından dövüldü.

Görevden alınanların yerine ise bazı komandoların alındığı bildiriliyor. Personele alınan 21 memurdan ikisinin de MHP yanlısı oldukları belirtildi. Bunlar: Şadan Güner ve Oktay Tefen.

YARIN: SÜT ENDÜSTRİ KURUMU MHP'LİLERİN ÇATIŞMA ALANİ HALİNE GELDİ

Dünya buğday üretimi önemli

ölçüde düşerken

Konya'da buğday üretiminde rekor bekleniyor

HABER MERKEZİ

Konya bölgesinde hava koşullarının uygun gitmesi ve özellikle şubat ayının yağışlı geçmesi hububat üretiminin rekor düzeyde ulaşabileceği belirtiliyor.

Mart ve nisan aylarının da yağışlı geçmesi halinde bölgedeki hububat rekoltesinin rekor düzeyde ulaşabileceği belirtiliyor.

Verilen bilgilere göre Konya bölgesinde şubat ayı yağış ortalaması metre karede 54,19 kilogramı buldu. Sıcaklık ortalaması 8 derece dolayında gerçekleşti. Bölgedeki nem oranı ise 81,2 civarında oldu.

DÜNYA BUĞDAY DERİNDE İKEN

Öte yandan 1980 yılı içinde dünya buğday üretiminin geçen yıllara oranla çok düşük olması bekleniyor. Türkiye'nin "Buğday ambarı" olarak nitelenen Konya bölgesinde üretim yüksek oluğu önümüzdeki yıl büyük ölçüde buğday ihracatına olanak sağlayacak. Geçtiğimiz yıl içinde de toplam tüketimin 4,5 milyon ton üzerinde buğday elde etmiştik. Ancak TMO'nun çok düşük taban fiyatı vermesi sonucu bu buğdayın önemli bir kısmını tüccar ve un fabrikatörleri kapatmışlardı. Böylece yaklaşık 1 milyar dolarlık bir ihracat imkânı elden kaçırılmış.

Dünya toplam üretiminin düşüş göstermesi sonucu bu yıl dünya fiyatlarının geçtiğimiz yıllara oranla çok daha yüksek olması bekleniyor. Buğday alıcısı bir çok ülke alıcı olarak Türkiye'nin kapısını çalacak. Ancak bu yıl da geçtiğimiz yıl olduğu gibi düşük taban fiyatı verilmesi halinde bu imkânın yine elden kaçırılacağından korkuluyor. Kg maliyeti 10 liraya varan buğdayın TMO tarafından 12 lira civarında taban fiyatı verilerek satın alınması halinde ise 1 milyar dolar aşan miktarda buğday ihracat edilebileceği.

Ankara'nın göbeğinde 'KURTARILMIŞ' Bakanlıklar

Ayşe Dönmez

SORUMLULAR NE ZAMAN CEZALANDIRILACAK?

Gümrük ve Tekel Bakanlığı baskını unutturuldu

19 Aralık 1979 tarihinde Gümrük ve Tekel Bakanlığı 30-40 kadar komando tarafından basıldı. Silahların patladığı baskın sırasında bir bakanlık memuru bıçakla ağır yaralanırken, çok sayıda da hafif yaralananlar oluyordu. Bakanlığın giriş katı tahrip ediliyor, olaya koruma polisleri de katılıyor. Saldırıya uğrayan bakanlık memurları, mücahat memuru Yusuf Tabanca'nın aylık silahını kullandığını, yeni memur Ahmet Dağcı'nın da saldırıda bulunduğunu duyuruyorlardı.

Olaydan sonra saldırıya katılan hiç bir komando götürülmediği gibi, saldırıya uğrayan çok sayıda memur gözaltına alındı. Bunlar daha sonra serbest bırakıldı. Baskının arkasından açıklamalar yapıldı. Bakan Ahmet Çakmak "Bakanlığa saldırıyı solcular yaptı" derken, iki gün sonra açıklama yapan Sıkıyönetim, bakanlığa yapılan saldırının sağ görüşlü kişiler tarafından başlatıldığını belirtiyordu. Şimdi soruyoruz? Bakanlıkta saldırıya katılanlar hakkında işlem yapılmış mıdır? Saldırıya destek olan bakanın koruma polisleri hakkında ne yapılmıştır? Olayda komandolar odasında gizleyen Hacı Burhan Öztürk için görevinden alınmamıştır?

Bakan ve yetkililer, saldırıların ve sorumlular hakkında hiç bir işlemle bulunmadılar. Hatta bize gelen haberlere göre huzursuzluğu artıran işler yapıyorlar.

Bakanlığa yeni komandoların alındığını, bakanlık katında memurların dövüldüğünü ve özellikle bayan memurların uzak illere sürgün edildiğini öğreniyor.

Bakanlığa yeni komandolar alınıyor. Bakanlık katında memurlara saldırılıyor. Özellikle bayan memurlar uzak illere gönderiliyor

Odasında saldırgan komandolar saklayan Müsteşar Hacı Burhan Öztürk görevine devam ediyor

BAYANLAR ÖZELLİKLE TAŞRAYA SÜRÜLÜYOR
Gümrük ve Tekel Bakanlığında sürgünler kat kat yapılıyor. Örneğin bakanlığın arkasındaki binanın 6. katındaki geçici muafıklar servisinde çalışan 9 memurun hepsi sürüldü. 30 memur çeşitli illere gönderildikten sonra, şimdi de 60 kişilik yeni bir listenin hazırlandığı bildiriliyor.

Bakanlıkta çalışan evli, hatıra hamile bayanlar Yozgat, Erzurum gibi illere sürgün edilmeye tepkiyle karşılanıyor. Özellikle bayanların uzak yerlere sürülmesinin "Bunlar nasıl olsa gidemezler. İstifa ederler. Biz de boşalan yerlere kendi adamlarımızı alalım" düşüncesinden kaynaklandığı ifade ediliyor.

MHP'Lİ KOMANDOLAR BAKANIN BULUNDUĞU KATTA MEMURLARA SALDIRIYOR
Bakanlığın çeşitli bölümlerinde çalışan memurlar, bakanın bulunduğu kata gitmeye çekindiklerini anlatıyorlar. Bu katta komandoların grupları halinde dolaştığını, sağa sola satışçı gibi davranışları, zaman zaman dövümler olduğunu da anlatıyorlar.

9 milyar dolarlık borç ertelenmesi sonucu 10 yıl içinde ödenecek faiz miktarı

Yıllar	Toplam Borç (Anapara + Faiz)	Faiz
1984	9.345	654
1985	9.999	699
1986	10.698	749
1987	11.447	801
1988	10.207	714
1989	7.452	521
1990	4.890	342
1991	2.507	175
1992	291	20
TOPLAM		4.675

Not: Borç erteleme takvimi henüz belirlenmediği için 1988'den itibaren borçların eşit taksitlerle ödeneceği varsayılmıştır. Gene, bir önceki yılın faizinin de ertesi yıl ödeneceği düşünülmüştür. Bu nedenle tabloda bütün borçlar, erteleme süresinin dolmasından 1 yıl önce ödenmiş görülmektedir.

Demirel yalanladı ama şimdi de DPT 200 milyarlık KİT zammı öneriyor

Zam işi karıştı

İSTANBUL (ÖZEL)
Demir-çelik, çimento, şeker gibi bazı KİT ürünlerine yeni zamlar beklendiği haberinin gazetemizde yer alması ve Demirel'in, "Zam haberlerinin gerçeğe dayanmadığını" ilişkin demecinden sonra Devlet Planlama Teşkilatı'nın demir-çelik ve akaryakıtta yeni bir zam önerdiği öğrenildi.

DPT tarafından hükümete sunulan raporda, şubat başında yapılan zamların yetersiz kaldığı ve öne sürüldüğü gibi 65 milyar dışında bütün KİT zararlarının kapatıldığını doğru olmadığı belirtildi. DPT'nin yaptığı son hesaplara göre, bugünkü fiyatlarla KİT ürünlerinin satış sonucunda 1980 yılında devlet 269 milyar liralık bir sübvansiyon yapmak zorunda kalacak. Bu durumda Bütçe, yalnızca KİT ürünlerinin getireceği külfet nedeniyle 200 milyar lira açık verecek.

ZAMLAR YAPILACAK MI?

DPT'nin hazırlayıp hükümete sunduğu zam teklifi hakkında son karar hükümet verecek. Zamların gerçekleşip gerçekleşmeyeceği, bu nedenle ancak önümüzdeki günlerde anlaşılacak.

Hükümetin, "Denk Bütçe" ve "KİT finansmanı için Merkez Bankası kaynaklarına başvurmama politikaları göz önüne alınmca, bu 200 milyar liralık açığı kabul edeceği mümkün görünmüyor. Bu nedenle, DPT'nin zam önerilerinin kabul edilmesi daha büyük bir ihtimal olarak değerlendiriliyor.

650 öğrenciden 520'sine "disiplin cezası" verilmişti Kepirtepe Lisesinden bu kez de 15 öğretmen sürüldü

● Öğretmenlerden 3 eş işe farklı yerlere tayin edildi Bakanlık yolluk olarak 5 bin lira veriyor, oysa masraf 70 bin lira

KIRKLARELİ (ÖZEL)
KIRKLARELİ'nin Lüleburgaz ilçesi Kepirtepe Öğretmen Lisesinin 35 öğretmeninden 15'i hiç bir kanuni soruşturmayla tabi tutulmadan ve eş durumları gözönüne alınmadan Türkiye'nin çeşitli illerine sürüldü.

Daha önce de Kepirtepe Öğretmen Lisesinin 650 öğrencisinden 520'si disiplin cezasına çarptırılmıştı.

Kepirtepe Öğretmen Lisesinden soruşturma açılmadığı halde ve hiç bir gerekçe gösterilmeden sürülen öğretmenlerden 3 eşin ayrı yerlere sürüldüğü bildirildi. Eş durumları dikkate alınmadan ülkenin çeşitli illerine tayin edilen öğretmenlerin yerine, çevrede MHP'li olarak tanınan bazı öğretmenlerin getirildiği öğrenildi. Kendileriyle görüştiğimiz öğretmenler, kaç ortasında ailelerin parçalanmaya çalışıldığını, ev taşınması için Bakanlık verilen yolluğun masrafların çok altında kaldığını belirttiler. Lüleburgaz'dan Zonguldak'a gidebilmek için kamyonun 70 bin lira istediğini söyleyen öğretmenler, şoförlerin, mazotun da müstahabı tarafından bulunmasını istediklerini belirterek Bakanlık verdiğini 5 bin lira yolluğu "komik" bir rakam olarak nitelendiler. Sürülen öğretmenleri bir an önce okuldan ayırmak için 1980 bütçesinden ödenek ayrılmadığı halde "avans" verildiği de öğrenildi.

1938 yılında Köy Enstitüsü olarak kurulan okulun bugüne kadar binlerce öğrenci yetiştirdiği ancak geçtiğimiz yılın başında Remzi Yeşilkurt'un okula müdür olarak atanmasından sonra okulda huzursuzluğun arttığı bildirildi. Öğrencilerin ve personelin tepkisini toplayan Remzi Yeşilkurt'un öğrencilere küfür ettiği, "Sen vatan haini misin, Nazım Hikmet vatan hainidir, Yaşar Kemal'in, Aziz Nesin'in kitaplarını okumayın" diye telkinlerde bulunduğuna öğrenildi. Okulda huzursuzluğun artmasında müdürün yanı sıra, "Kahramanmaraş katliamını protesto edeceğiz" diye öğrencileri aksatıcı eylemlere girişen bazı grupların da payı olduğu belirtildi. Yerli yersiz boykot yapan bazı grupların öğretmenler tarafından kendilerine yapılan uyarılara da kulak asmadıkları belirtildi.

Bakanlığın, huzursuzluğun kaynağı olarak öğretmenleri gören anlayışının Lüleburgaz'da tepki ile karşılandığı, öğretmenlerin haksız tayinler hakkında Danıştay'a dava açacakları öğrenildi.

Konya'da besicilik çalışmaları 924 milyon liralık verim artışı sağladı

KONYA (THA)
Konya'da geçtiğimiz yıl besicilik çalışmalarına hız verildiği ve bu çalışmalar sonucunda hayvan başına ve veriminin önemli ölçüde arttığı bildirildi.

Konya Veteriner İşleri Müdürlüğü tarafından yapılan açıklamada, 83 bin baş sığır ile 155 bin baş koyunun geçtiğimiz yıl içinde besiyeye alındığı bildirildi. Yapılan besicilik çalışmaları sonucunda veriminin 70 kg'dan 115 kg'a, koyunların ise 20 kg'dan 35 kg'a yükseldiği belirtildi. Bu nedenle 924 milyon liralık değer artışı sağlandığı bildirildi.

Konya'da halen 532 besicinin bulunduğu, 169 damızlık nüvelik oluşturulduğunu bildiren yetkililer bir yıl içinde 4347 yerli cins ineğin Montafon yönünde tabii ve suni olarak, 12 bin Karaman cinsi koyunun Merinos ve 4 bin Kilkeçinin de Tiftik keçisi yönünde tabii olarak tohumlandığını açıkladılar.

1986 yılına kadar 63 suni tohumlama ekibinin çalıştırılmasının öngörüldüğünü belirten yetkililer cinsiyet çalışmalarının da yaygınlaştırılacağını bildirdiler. Yapılacak ıslah çalışmaları sonunda et, süt, yün ve tiftik üretiminde önemli artışlar bekleniyor.

cemal sureya PAÇAL

«Üzgünüm Leyla»

Cahit Kilebi, bir toplulukta, kendi kuşağının şairlerinden söz ederken "Bir galaksiz biz" demiş. Samanyolu galaksinin bu sözleri beni Behcet Necatigil'in "galaksi" içindeki yerini düşünmeye itiyor. Nedir Necatigil'in şiiri? Nerede duruyor? Sanırım, bunun için önce Dağlarca'nın yerine bakmak gerekir. Demiyorum ki Dağlarca onu kendi yörüngesine oturtmuş. Ama bütün öbür yıldızlarla Dağlarca arasında duruyor Necatigil. Kuşağı içinde, hele bir süre, Dağlarca'nın tek tanığı. Yine de şiirsel atışıverisi onun öbürleriyle. Dağlarca bir evren bilinci, daha doğrusu sevinç içinde. Hiç bir şeyi umursamadan dönüp dursundur. Necatigil ise yüzünü öbür tarafa çevirmiş. Ayrılmadığını da, benzerliklerini de öbür şairlerle

ilişkilerinde bulacaksınız.

Dünyada o. Bir sokakta oturuyor. Evinin numarası var. Mahalle muhtardan konut bildirimi çıkıyor. Şiiri, tederin, çekingen, bezgin, yalnız adamın şiiri. İlk çalışmalarında, Cahit Sıtkı Yuliyula, heceelerin etkisi altında. Divan şiirinden parodiler getirmiş de seviyor. Bu ona kendine özgü bir eğilim havası da kazandırıyor. Çevre'de, özellikle de Evler'de, Orhan Veli ile arkadaşlarının yanında yer aldıktan sonra o eğilim havası kötümser bir humour halinde iyice ortaya çıkacaktır.

Ama Necatigil'in şiirde vardığı uç bu değil. Arada kitabıyla eski şiirinin öğelerini dağıtıp yeniden harmanlamış bir yapı değişikliği istemiştir. Bu aşamada bizim kuşak şairlerine daha çok eğildiği görülür. Dağlarca'nın şiirine de daha çok kulak kabartılmaktadır. Ama daha sonra birdenbire Divan şiirinin edası, yeniden benimseyecektir. "Kareler" onun bu yoldaki sıkıntılarının ürünüdür. Papiris'te, 1966'da yayımladığı "Ben" başlıklı yazıda şöyle diyor: "Güzelim teyiyeler! Divan şiirini yanı ya, onlardan bol bol yararlandığı için severim. İlk Evler'de de Kareler'in ilk tasarımı vardır; ama orda insanlık hafta toplumsal bir kaygı içindedir. Kareler'i ise sonucu alınamamış bir sinema olarak görmek gerekir"

Kendi başına bir şiir Necatigil'in şiiri. Bundan sonrası için bir şey söyleyemeyiz, ama ölüme dek doğurmuş bir şiir olamaz. Nitekim kendisini izleyen etkileriyle gelişen hiç bir şiir çıkmamıştır. (Muhteşem Sünter'de ve Ece Ayhan'ın ilk şiirlerinde yer yer etkileri var). Bunu söylerken onun şiirimizde katkısını azımsamış mı oluyoruz? Değil. Dağlarca da çömez yaratmıştır. Hatta o, genç şairler üstünde daha da etkisi kalmıştır. Sanırım, bu, Dağlarca gibi, Necatigil'in de şiirimizin genel kavşak noktaları dışında gelişmiş ol-

malanıyla, Külebi'nin sözünü ettiği "galaksi"nin uç noktalarında bulunmalarıyla açıklanabilir.

Necatigil son yıllarda eski klakş şiirimize daha da bağlanmaya başlamıştır. Bunu, bir yerde, çağdaş şiire karşı belli bir güvensizlik olarak yorumlayabilir miyiz? Son kitaplarında bunu doğrulayacak tutamlara pek rastlamıyoruz. Ama konuşmalarında zaman zaman bu izlenimi uyandırıyor. Prof. Mehmet Kaplan'ın kendisi üstüne yorumlarını fazlaca benimsemişti galiba. Siyasal şiirin ortalığı sarmasından da tederin gibiydi.

Bununla birlikte, o doğrultuda hiç bir özlem taşımadığı halde, kendi kuşağı içinde yapıtında toplumsal verilere en çok tederin şairi olur. Küçük adamın, yorgun argın isten dönen, tederin memurun şiiridir onunki. Teknolojinin yenilikleri bir bezginliğe götürmediği anlarda, Necatigil'de parça saplantılar haline gelmekte. Bakışlarında yalnız ayrıntılarla ilgilenen tükler yaratmaktadır. Giderek bir alet kutusunun içindekileri yazmaya yönelmesi bundandır. Şiirinde yazı işaretlerini giderek sözcüklerin yerini daha çok almak istemesi de bundan belki.

İlk şiirlerinde söz kişelerinden parodiler yaratıyor, sözgelimi "Üzgünüm Leyla" diyor, bir şeyin duygularını anlatmak istiyordu; sonra sonra hayatı ki kişilere taktı aklını; onların bir anlamı yolunu aramaya yöneldi. Böylece tederinliği toplumsal olmanın çıkıp, denebilirse, kötümser bir kişisel felsefe haline gelmeye başladı. Baştan beri çok sevdiği Rilke'ye en benzediği yerler de bu son yıllardaki çalışmalarındır. Kuşkusuz bunun üstünde durulacaktır. Ama, ben kendi payıma, yine de Evler'deki Necatigil'in tiryakisiyim. Yüzüne en çok benzeyen şiirler onlar. Burdan su çıkarır: Okur şiirin yüzünü hiç görmemeli

Yeşilçam'ın unuttukları

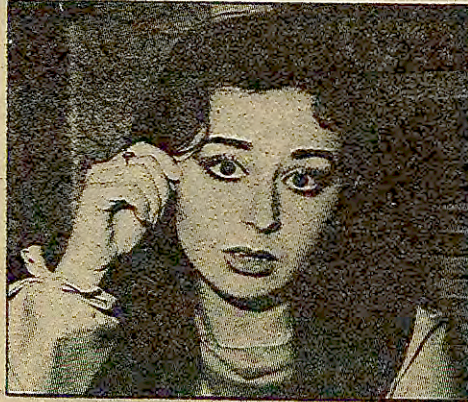
Abdullah Kurtay..

PARLA ŞENOL:

"Herkes filmiyle kendi görüşünü söyleyebilmelidir"

Parla Şenol, bir zamanlar sinemanın sevilen bir çocuk yıldızıydı. Oynadığı filmlerle halkın sempatisini kazanan o "afacan çocuk", şimdi Boğaziçi Üniversitesi İdari Bilimler Fakültesi'nde okuyor. Bir yanda plak çalışması, bir yanda okul ve bazen de sinema... 1961 yılında daha 4.5 yaşındayken kamera karşısına geçen Parla Şenol, tam 18 filmde başrol oynamış. Fakat son üç yıldan beri sinemadan elini çekmiş durumda. Bunun nedeni, sinemanın bugünkü ve dünkü durumu üzerine görüşlerini sordukumuzda; bakın neleyi anlatıyor o eskilerin çocuk yıldızı Parla Şenol:

"4.5 yaşlarımda çevirdiğim filmler, benim için bir hazırlıktı. Ondan sonraki filmlerimde ise, sırf film çevirmiş olmak için oynadım!.. Gerçek bir oyuncu ve gerekse dışardan iyi bir izleyici olarak, Türk sinemasının bugün artık çok olma devresine girdiğini söyleyebilirim. Sinema, ilk zamanlar çok iyiydi. Ama bugün bakıyorduk ki, geçen zamandan aldığı tek şey, filmlerin renkli olması ve bir kaç teknik yenilik! Sinema, aslında tamamen ticari bir amaç güldüğü için, bu duruma geldi. Yani yapımcıların bir şaradına vardır. Yapımcı projeksiyon yapmadan önce, bir kısıp arastırma yapar. Acaba hangi filmi yaparsam, ne tür bir konu işlersem, diye. Sonra, bakıyor ki sinema seyircisinin oluşturduğu kitlenin yüzde 60'ı gençlerden oluşuyor. İyi bir kazanç sağlarsam ki, hemen bir seks filmi planlıyor. Bunu gören diğer yapımcılar da hemen o şarta yöneliyorlar. Böylece, sinemada bir kısır döngü başlıyor. Asıl sinemayı yıkan budur!.."

Şimdiki Parla Şenol

ÜLKÜ ÖZEN:

"Sinemayı bırakmamın tek nedeni seks furyasıydı"

Bundan 7-8 yıl öncesinde sinema seyircisi olanlarımız Ülkü Özen'i iyi hatırlayacaklardır. Bir zamanlar, Yılmaz Güney ve Yılmaz Koksıl'ın oynadıkları filmlerin tek kadın oyuncusuydu. Fakat, sonraları Yeşilçam'daki seks furyası ve müzikal filmler, Ülkü Özen'i de sinemaya sırt çevirmeye zorladı. Bu konuda Ülkü Özen'le yaptığımız kısa söyleşi şöyle:

- Sinemaya ne zaman başladınız?
- Sinemaya 1968 yılında başladım. Daha önce de küçük yaşta beri çeşitli tiyatrolarda oynuyordum. 5 yıl Nejat Uygur Tiyatrosunda oynadıktan sonra ilk filmim olan "Eskiya Kapı"nın Yılmaz Güney ile çevirdim. Daha sonra "Cemo ile Cemile", "Cafer Bey", yine Yılmaz Güney ile "Gifte Yüreklilik" ve "Kan Su Gibi Akacak"...

- Sinemayı neden bıraktınız?
- Sinemayı bırakmamın tek nedeni, seks

Ülkü Özen

Eski Parla Şenol

"Bugün görsel, işitsel tüm sanatlar bir toplum geleceğini yönlendirmek için, önem taşımaktadır. Ama şairliğin yönlendirme değeri. Madem ki demokrasi bir ülkedeyiz. O halde herkes kendi filmiyle kendi görüşünü söyleyebilmelidir. Burada kısır bir döngüden kurtulmak için, yapımcının dikkat edeceği şeyin başında da iyi bir kurgu, iyi bir oyuncu kadrosu ve konu meselesi geliyor. Yapımcı, oyuncuya göre konu yerine, konuya göre oyuncu bulmalıdır!.."

"Yapımcının yanı sıra, devlet desteğinin de görsel, işitsel sanatın önemli bir kolu olan sinema üzerinde büyük fonksiyonu vardır. Devlet kendine düşen görevi eksiksiz yapmalı ve destek olmalıdır. Bir de buna yaparken teşvik edici birtakım şeyler yapmalı. Bu destek, yönlendirici, aktif ve sürekli olmalıdır!.. Sonra eğitim-öğretim meselesi de önemli. Yani yapılan şeyin bilincinde olmak gerekir. Ürünün devlet, sinema için belli miktarda bir fon ayrılmalı ve en azından üretken sinema okulları açılmalıdır. Sinema okullarını kimler için açmalı, ya da sinema okullarına kimler girmeli? Set içinden yönetmene, kameramana, dublajcıya ve oyuncuya kadar herkes bu okullara girmelidir!.. Sinema, ancak böyle kurtulur. Bence çözümün gereken ana sorun, sinemayı bu kısır döngüden kurtarmaktır."

furyası. Düşünebiliyor musunuz? Beyoğlu'nda çaplık bir afiş: Ülkü Özen diyor. Düşünme işi bile korkunç. Eskiden çok iyi olmasa bile, yine de seyirciye filmiyle filmiyle yapıldı. Ama bugün? Çeviren filmlerin isimleri bile yoz, tamamen yaşamın gerisinde ve hiç kimseye bir şey veremeyen konuları. Oysa ki film olacak o kadar çok konu var ki. Güncel olaylar film yapılsa bugün dünya sineması arasında yer almaz bile söz konusu olur!.. Sonra birtakım isimler sarı, sinemayı. Bu isimler sırf etiket olsun diye o yoz seks filmlerini ardarda çevirmeye başladılar. Derken bütün yapımcılar bu kervana katıldı. Ve artık sinema sanatçısı, gerçek sinema sanatçısı bile "Ben sanatçıyım, ben artistim!" demeye...

utunuyor. Çünkü, bugün Beyoğlu'ndan her geçen sinemanın ne durumda olduğunu görüyor. Ve birtakım ticari, yoz uğraşlar, sinemaya mal edilecek isteniyor... Sinemanın bu durumunda sete gidip filmi çevirmek çok zor. - Peki sinema bu durumda nasıl kurtulur, nasıl kurtulacak sizce?
- Aslında son üç yıl zarfında sinemaya gelen yeni yapımcılar, birtakım olumlu girişimlerde bulundular. Bir de eskiden beri bu işi bilinci yapan yapımcılar vardır. Onlar da ellerinden geleni yapıyorlar. Diyecem ki şu Sinema ancak se-yirciye mesaj götürebildiği an kurtulur. Eğer oyuncusu, yapımcısı, yönetmeni ve tabii ki senaristi de, bunu yapabiliyorlarsa, zaten sinema kurtulmuş demektir. Yoksa bu sefalet böyle sürüp gidecek. Sonra sanatçılar arasında belli bir birlik ve dayanışma yok. Bu da çok önemli. Artık bir-reysel çalışma devresinden kurtulmak gerekiyor. Tüm sanatçılar ve hatta tüm iyi niyetli yapımcılar el ele vererek bu duruma bir son vere-bilmeli. Eğer bu birlik sağlanmazsa sorun kesinlikle çözülmez. Giderek sinema daha da batağa saplanır.

Mini oturma Prandi, Schenk, Kosonen ve Şopov

aynı görüşte birleşti

«Avrupa çapında voleybol oynuyoruz»

KOSTA ŞOPOV
"Daha iyi sonuç alabiliriz" diyen Eczacıbaşı Teknik direktörü Kosta Şopov, Pileksemaki maçından sonra arkadaşımız Sedat Üreten ile

Silvans PRANDI
"Avrupa düzeyine ulaşıyoruz"

Pavel SCHENK
"Daha iyi sonuçlar alabiliriz"

Reine KOSONEN
"İyi voleybol oynuyoruz"

İstanbul 1. Amatör Küme finalleri sona erdi

İstanbul 1. Amatör Küme finallerinde yenilmeden şampiyon olan Diğiltaş futbol takımı, çalıştırıcısıyla birlikte.
(Fotoğraf: Aydınlık)

ÖZTEKİN ERDAGI

Dikilitaş yenilmeden şampiyon oldu
DİKİLİTAŞ-VEFA:1-0

Hakemler Erdoğan Kulaksız x Orhan Nedim x, Ali Üzer x DİKİLİTAŞ: M. Ali xx, Fuat xx, Osman xxx, Feridun xx, Zafer xxx-Nejat xxx, Erdoğan xxx, Kerem xxx-Omer xx (İsmail xx), Müjdat x, Alper xxx
VEFA: Zafer x-Arif xx, Dilaver xx, Gür xx, Selim xx-Cemal xx, (Ural x) Mehmet xx, Yalçın xxx-Uğur xx, Metin x, Sefa xx
Gol: Alper (dak. 14)

Yıldız, T. Tayfun' u 2-1 yenip ikinci oldu

Hakemler: Aykan Köseoglu xx -Ömer Cüllük xx-Cemal Özkan xx YILDIZ: Erkan xxx-Kadir xx, Feridun xxx, Metin xx, Ömer xx-Burhan xx, Erol xxx, Cemal x (Hüsamettin xx)-Hakan xx, Selçuk xx, Muzaffer xxx
T. TAYFUN: Tefvik xx-Ali xxx, Mustafa x, Cengiz xx, Osman x-Ramazan x, Metin x (Adnan xx), Candemir xx, Kenan xxx
Goller: Muzaffer (dak. 29 ve 52), Kenan (dak. 42 penaltıdan)

Finallerin son maçında gol fırtınası

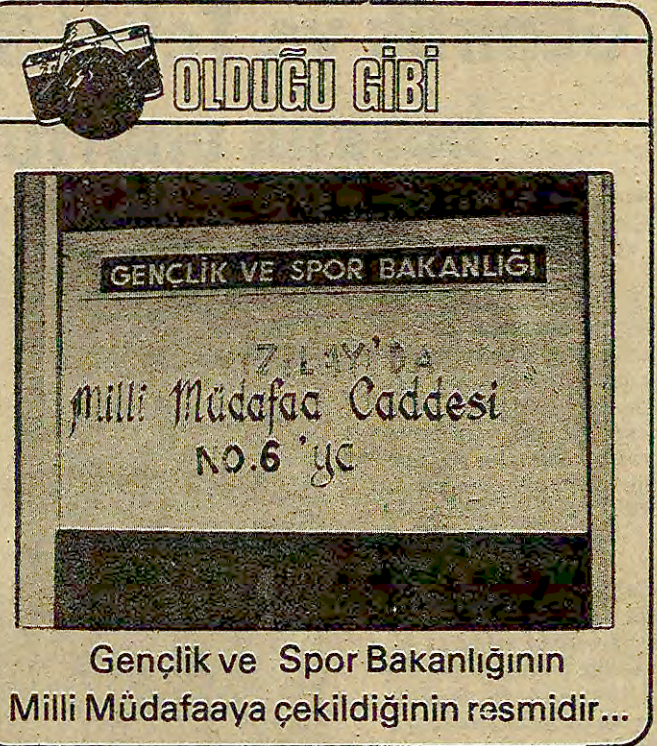
TEKEL-A.HISARI:5-2
Hakemler: Ali Yazıcı xxx-Ali Üzer xxx- Murat Aksu xxx
TEKEL: Mehmet xxx-Lütfi xxx, İsmail xxx, Abdullah xx, Sinan xxx-K. Hüseyin xxx, Tahsin xx, B. Hüseyin xxx-Öğuz xxx, Sadık xxx, Şenol xxx
A. HISARI: Levent x-Erhan xxx, Numan x, Raci xx, Mehmet x-Olgun xx, Ahmet x, Basri xx-Serdar x-Ercan xx-Umit x
Goller: Şenol (dak. 8, 53, 70), Erhan (dak. 21), Sinan (dak. 32), Olgun (dak. 15), Sadık (dak. 73)

İstanbul 1. Amatör Küme finallerinde puan durumu

TAKIMLAR	O	G	B	M	A	Y	P
DİKİLİTAŞ	6	4	2	-	7	3	10
YILDIZ	6	4	1	1	7	3	9
TEKEL	6	3	2	1	11	7	8
T.TAYFUN	6	1	2	3	5	7	4
İstanbulspor	5	1	1	3	6	8	3
A.HISARI	6	1	1	4	8	13	3
VEFA	5	1	-	4	5	8	2

NOT: Daha önce ertelenen Vefa-İstanbulspor maçı ileri bir tarihte oynanacaktır.

Finallerin sonunda
EN CENTİLMEN TAKIM: Dikilitaş
ENÇOK GOL ATAN TAKIM: Tekel
EN ÇOK GOL YİYEN TAKIM: A.Hisari
GOL KRALLI: Şenol (Tekel) 6 gol
FİNALLERİN KARMASI: ERKAN (Yıldız) -ERHAN (A.Hisari), METE (İstanbulspor), ABDULLAH (Tekel), ZAFER (Dikilitaş) -YALÇIN (Vefa), OLGUN (A. Hisari), KEREM (Dikilitaş) -ŞENOL (Tekel), SELÇUK (Yıldız), KENAN (T. Tayfun).

Gençlik ve Spor Bakanlığının Milli Müdafaya çekildiğinin resmidir...

Basketbolda geçen hafta

HAFTANIN GÖRÜŞÜ
Haftanın Maçı:Karsiyaka-Yenişehir 1.B.
Haftanın takımı: İTO
Haftanın Oyuncusu: Hüseyin (Galatasaray),
Haftanın Karması: Hüseyin (G. Saray), Kemal (İTO), Efe (Eczacıbaşı), Turhan (Taccspor), Cihanşir (Tofas-SAS).
Haftanın Hakemleri: Afif Kayalı - Sezer Üner (Beşiktaş-İTO)

PUAN CETVELİ

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Efes Pilsen	22	20	-	2	1911	1527	62
Eczacıbaşı	21	18	-	3	1876	1317	57
Beşiktaş	20	17	-	3	1770	1503	54
Yenişehir 1.B.	21	16	-	6	1829	1596	51
Karsiyaka	20	15	-	5	1716	1490	50
Tofas SAS	20	14	-	6	1579	1446	48
DSİ Spor	21	9	-	12	1638	1742	39
Taccspor	22	8	-	13	1707	1876	39
Galatasaray	22	7	-	15	1633	1874	36
Sekerspor	22	7	-	13	1341	1539	34
Ziraat FSK	22	5	-	17	1561	1747	32
Fenerbahçe	20	5	-	14	1305	1529	31
İTO	23	4	-	19	1721	2020	31
Kolejiler	20	2	-	18	1369	1758	24

İTO, dördüncü galibiyetini aldı

Basketbol liginde geçtiğimiz hafta şampiyonluğu etkileyecek maç yoktu. Oynanan 7 maçtan sonra şampiyonluk aday, Eczacıbaşı maç fazlası ile sıralamada ikinciliğe yükselirken, alt sıraların takımı, İTO'de Ziraat FSK karşısında ligde dördüncü galibiyetini aldı.

Şampiyonluk iddiasını kaybetmiş iki güçlü takım, Yenişehir ve Karsiyaka'nın İzmir'deki mücadelesinden galip ayrılan taraf Karsiyaka oldu.

Öte yandan ligin iki düğüm maçından biri bugün Eczacıbaşı ile Beşiktaş arasında oynanacak. Karşılaşmayı kaybedecek takım şampiyonluk umdini de kaybedecek. Ama lig şampiyonunu daha sonra oynanacak Efes Pilsen-Eczacıbaşı maçı tayin edecek.

Genç Milli Takım aday kadrosu açıklandı

ANKARA
Avrupa ve Balkan Şampiyonalarına katılacak olan Basketbol Genç Milli Takımımızın aday kadrosu açıklandı.
Önder Seden ve Atakan Karakaplan'ın çalıştırıcılığı yaptığı Milli Takım aday kadrosunda şu isimler bulunuyor:
Emir (Eczacıbaşı), Hüseyin, Mehmet (Galatasaray), Mehmet (Beşiktaş), Servet (İTO), Lütfi, Birol (DSİ Spor), M. Ali (ODTU), Fatih (Ziraat), Behçet (Şekerspor), Erhan, Can, Ali (Tofas), Tuğrul, Levent, Murat (Karsiyaka), Murat Ersek (Avusturya), Hayri Uğur (Amerika)

GÜNÜN PROGRAMI

BASKETBOL
Deplasmanlı Voleybol Liginde Eczacıbaşı-Besiktas bugün saat 17.30'da Bursa Atatürk Spor Salonunda karşılaşacak.

Genç Erkekler Hentbol Grup Birincisinde Çukobirlik birinci oldu

İZMİR (ÖZEL)
İkinciliği Genç Erkekler Grup Bölge Birinciliğini Adana'nın Çukobirlik takımı kazandı.
İkinciliği son maçta Çukobirlik'e 13-12 yenilen Genç Erkekler takımı üçüncülüğü ise son maçında Beşiktaş'ı 11 sayı farkla yenme başarısı gösteren Konya Demirsport kazandı. Toplam 51 sayı atıp 77 sayı yiyen ve tek bir galibiyet alamayan Beşiktaş sonuncu oldu.

İlk üç dereceye giren takımlar 17-20 Mart tarihleri arasında Bursa'da yapılacak olan Genç Erkekler Hentbol Türkiye Birinciliğine katılacak.

BURSASPOR HEM ÜZÜNTÜLÜHEMSEVİNÇLİ

BURSA (İHA)
Eskişehirspor karşısında 2-0'lık galibiyetten 2-2 beraberliğe düşerek bir puan kaybeden Bursaspor sevinçle üzüntüleri bir arada yaşarken Teknik Direktör Muhtar Tunçaltan "Eskişehir'de cezimizdeki paramız yarısını düşürdük" dedi.
Tunçaltan şöyle devam etti:
"Eskişehir'de hakemin gazabına uğradık. İlk devre Eskişehirspor 10 kişi kaldıktan sonra biz de bir gol atınca seyircilerin ve rakip takım oyuncularının taşkın hareketlerinden ürken hakem Eskişehirspor'u beraberliğe yükseltmek için elinden geleni yaptı. Futbolcularımız her an sahadan atılma korkusuyla oynadılar. Eskişehirsporlu futbolcular da alabildiğine sert ve sinirliydiler. İkinci yarıda bu atmosfer içinde karambolden bir gol yedik."

(Baştarafı 1. sayfada)

ki toplu-sözleşmelerden
n elde edilmesi mümkün
alınması, Sovyetler Bir-
ysel terörün etkisiz hale
mektedir. Bireysel terör ve
il, doğrudan doğruya iş-
mektedir. Eğer MESS bir
açıklamayla işçi sınıfına
a, bunun bir nedeni de,
naşıdır.

gi'nin kıskırtıcılığını bir
yelim ki, bunu göreme-
genç insanlar yaptıkları
yığınların mücadele iste-
göremiyorlar mı? Onlara
ulaştığınız her işçiye, ha-
nı taşıyan her emekçiye
ar, bombalar, soygunlar
isteği üzerinde nasıl bir
ye ondan sonra karar ve-

kendisinin çözümleme-
mini sağlayacak koşu-
lar yaratıldığı takdirde,
unların üstesinden ge-
bileceğini" yolundaki
görüşü kuvvetlendirdiğini
belirterek, hükümetin
son aldığı ekonomik ön-
emlerle doğru yolda ö-
nemli ve cesur bir adım"
attığını öne sürdü.

aatlere kadar devam
den bir toplantıdan
onra yapılan resmi açık-
lamada, ihtilafli konula-
n görüşme masasına ge-
rileceği ve görüşmelerin
n kısa zamanda başla-

den bir toplantıdan sonra yapılan resmi açıklamada, ihtilafî konularda görüşme masasına getirileceği ve görüşmelerin kusa zamanda başlanmasa için Türk tarafının olumlu tutum alması beklendiği belirtildi.

İttimî için eri başladı

ürülüyor. TKP'îler kenileriyle sıkı işbirliği içinde olan İyigün Pulat'ı ortaya atmakla CHP'îler

**"U-2 uçaklarına
satın almaya Hayır"
Başbakanın
kararı**

smen Şimşek, 25 Su-
at 1980 tarihinde verdi-
kararda broşürün suç
nsuru taşımadığını tes-
t ederek Yakup Sevinç
aklında takipsizlik ka-
rı verdi.

**BROŞÜR 55.000
ADET SATILMIŞTI**

Türkiye İşçi Köylü
Artisi'nin yayımladığı
Amerikan U-2 uçakla-
na ve Rusya'ya teslimi-
te hayır" broşürü, A-
merikan U-2 uçaklarının

**BRÖŞÜR 55.000
ADET SATILMIŞTI**
Türkiye İşçi Köylü
Partisi'nin yayımladığı
Amerikan U-2 uçakla-
rına ve Rusya'ya teslimi-
ne hayır" broşürü, A-
merikan U-2 uçaklarını

22840709

22340-709

İkisi de öldüler

Elrom olayının en önemli iki kişisi Mahir Çayan ve Ulaş Bardakçı bugün hayatta değil. 12 Mart'ın dönüm noktalarından biri olan bu olayı yaşayan tanıkların dilinden ayarlatıyoruz.

BUGÜNE IŞIK TUTAN OLAYLAR...

Neden Elrom olayıyla başlıyoruz?

Elrom'un kaçırılması 12 Mart'ın dönüm noktalarından biridir. 17 Mayıs günü yapılan eylemi, Başbakan Yardımcısı Sadi Koç'un ünlü radyo konuşması takip etmiş ve ardından geniş çaplı tutuklamalar başlatılmıştır.

Elrom olayına kadar pek çok eylem gerçekleştirilmişti. Bunlara ne yolla olursa olsun, son verilmesi görüşü yavaş yavaş yayılıyordu. Elrom olayı bardağı taştıran son damla oldu. Kamuoyunda eylemcilere karşı gösterilen hoşgörü en alt düzeye indi. Fırsattan yararlanan 12 Martçılar, balyoz hareketini başlattılar ve insiyatifi tam olarak ele geçirdiler.

Elrom olayı, 12 Mart döneminin yoğunlaşmış bir ifadesi olarak kabul edilebilir. Bu olay, eylemi gerçekleştiren ve halen hayatta olan kişilerin ağızından gizli kalmış yönleri ve bütün ayrıntılarıyla anlatarak önemli bir görevi yerine getirdiğimiz kanısındayız.

12 Mart bizim boyuncaya, 1968'in öğrenci eylemlerinden 1973'teki duruşmalara kadar uzanan bütün bir süreci ele alıyoruz. Nurhak'tan Kızılder'e kadar eylemler zincirini, sol akım-

ların faaliyet ve tutumlarını önde gelen kişilerin anılarıyla dile getiriyoruz.

Türkiye önemli günler yaşıyor. Ve önümüzdeki üç ay içinde bu kırık durumun devam edeceği anlaşıyor.

Dış kaynaklı terörün, hesaplaşma kapılarını zorladığını görüyoruz. Olaylar, dükkân kapattırmaktan, asker öldürmeye kadar varıyor. Bunları yapan örgütler, gruplar veya fraksiyonların büyük çoğunluğu 20 yaşının altındaki gençlerden oluşuyor. Gençler, Mahirlerin, Denizlerin yolundan gitmek düşüncesiyle eylemlere giriyorlar. Çoğunun kafasında, siyasi amaçlar ve uluslararası dengelerden çok, 1971 döneminin sloganları yaşamaktadır. Ama, ne var ki, bu genç insanlar, 12 Mart dönemindeki olaylardan habersizler. Sadece, o dönemki siyasal tutumların doğruluğunu ya da yanlışlığını değil, olayların gelişimini dahi bilmiyorlar. Mahirler, Denizler ne düşünüyorlardı, ne yaptılar, sonuç ne oldu? Bunları en yakın çalışma arkadaşlarının anlatıklarıyla dile getirmenin, uyarıcı olacağını düşünüyoruz.

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE

12 MART

'İN EYLEMCİLERİ ANLATIYOR

1

Mahir Çayan'ın planına göre, örgüt siyasal bir şahsın kaçırılmasıyla varlığını ispat etmeliydi

Neden İstanbul? Neden Elrom?

Mahir, Elrom olayıyla ilgili hazırlık görevini Necmi Demir'e verdi "bunu fokocular yapamaz, biz yapabiliriz" dedi.

İsrail Konsolosunun bulunduğu binaya siyah bir araba yanaştı. Binadan çıkan Başkonsolos Efraim Elrom çevik adamlarla siyah arabaya doğru yürüdü. Elrom 50 yaşlarında fakat dinç bir adamdı. Şöfor koşarak arabanın çevresini dolandı ve arka kapıyı açtı. Araba hareket etti. İlk arabanın Valiko-nağı Caddesine doğru gittiğini gördü. Saatine baktı. Çantasından çıkardığı küçük bir deftere not aldı. Tarih daha önce yazılmıştı. 5 Nisan 1971.

Ertesi gün İsrail Konsolosu'na ait kordiplomatik plakalı siyah araba, aynı yolculuğu Vali Konağı Caddesinin Rumeli Caddesiyle kesiştiği kavşakta, otuz saniye kadar kızılsız ışığın sönmeyi bekledi. Sonra Taksim'e doğru ilerledi, fakat Emlak Caddesine saptı.

Semte adını veren 'Nişantaşı'nın yanında duran İlkay Demir, küçük defterine bir not daha yazdı.

Daha sonraki günlerde İlkay, siyah arabanın Vali Konağı Caddesinden çıkıp Emlak Caddesine saptığını, sonra tekrar sağa kıvrılarak Akıf Hava Tiyatrosunun önünden geçtiğini, Divan Otelinin yanından Cumhuriyet Caddesine çıktığını ve Seyhan Apartmanının önünde durduğunu tespit etti. Başkonsolos bu apartmana giriyordu. Küçük deftere son not almıştı, defter çantaya konmuştu.

İlkay Demir, İsrail Başkonsolosu Efraim Elrom'un evini bulmuştu. Elrom'un gidip geldiği saatler de belirlenmişti. Elrom her sabah konsolosluğa gidiyor, 12'de çıkıyordu. Öğle yemeğini evinde yiyor, saat 13:30'da kendisini almaya gelen arabaya binerek yeniden konsolosluğa dönüyordu. Eviyile konsolosluk arasında yolculuk 4-6 dakika sürüyordu. En önemlisi, Elrom'un günlük gelişleri ve saatleri hiç aksamıyordu.

Elrom'un Seyhan Apartmanında hangi dairede oturduğunu saptamak işi ise Kadriye Deniz Özen'e verilmişti. Kadriye'ye "Git hangi dairede kim oturuyor öğren. Kapılarda yazılı isimlere bak" demmişti.

NEDEN İSTANBUL'DA?

NEDEN ELROM?

Mahir Çayan, Hüseyin Cevahir ve Kamil Dede 1971 yılı Mart ayının başında İstanbul'a gelmişlerdi. Ulaş Bardakçı ve Ziya Yılmaz onlardan birkaç hafta önce gelerek hazırlıklara başlamışlardı.

Lüks semtlerde örgütün kullanılacağı evler tutulmuş, eşyaları tamamlanmıştı. İşyeri açmada ve şehir gerillacılığının yürütülmesinde yardımcı olacak çevrelerle ilişkiler kurulmuştu.

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi (THKP-C) lideri Mahir Çayan, İstanbul'da, grubun ileri gelenlerinden Necmi Demir'i bulmuş, şehir gerillası faaliyetlerinin bundan sonra İstanbul'da sürdürüleceğini açıklamıştı.

Mahir, Necmi Demir'e şöyle demişti: "Bütün Türkiye'de dosta düşmana, dediğini yapan, vur-

duğundan ses çıkaran, güvenilir, güçlü ve kararlı bir örgütün varlığını göstermeliyiz. Bunu fokocular yapamaz, biz yapabiliriz. (*) Onlar iki ellerinde birden silah taşıyorlar. Biz bir elimizde silah, bir elimizde kitap taşıyoruz."

EYLEMİN ORTAMI

10 Ocak 1971. İş Bankası Ankara Emek Şubesi soyuldu.

12 Şubat 1971. Ziraat Bankası Ankara Küçükçekirli Şubesi soyuldu.

15 Şubat 1971. Amerikalı, zenci Çavuş Finley kaçırıldı ve serbest bırakıldı.

17 Şubat 1971. Ankara'da bir lisede patlama oldu. 13 yaralı bir çocuğun kolu koptu.

17 Şubat 1971. Banka soygunu amacıyla oto temin etmek isteyen kişiler, ağızma bağlayıp bir eve hapsettikleri şöfor Mesut Erdi'nin ölümüne neden oldular.

4 Mart 1971. NATO'nun Kepekli Boğazındaki üssünde görevli 4 Amerikalı er kaçırıldı.

Mahir Çayan ve arkadaşlarının, Ankara'yı terk ederek İstanbul'a gelme nedeni bu olaylarda yatmaktaydı. İş Bankası soygunuyla eylemlerine başla-yan Deniz Gezmişler, Amerikalıları kaçırarak seslerini her yerde duyurmuşlardı. Mahir Çayan grubu ise, sadece Ziraat Bankası soygununda başarılı olabilmiş, fakat bu eylem de kamuoyu tarafından Denizlere maledilmişti.

Daha da önemlisi, Bahçelievler'de yapılmış tasarlanan banka soygununda bir ekibe, dikkatleri başka tarafa çekmek için bomba atma görevi verilmiş, eylem sonucu bir çocuk sakat kalmıştı. Eylemde kullanılacak çalıntı arabanın şoförü de ölmüş, fakat bütün cabalara

rağmen soygun yapılamamıştı. Şöfor ölünce terk edilen evde, örgüte ait bazı ipuçları unutulmuştu. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi gerilla timinin, faaliyetlerini Ankara'da sürdürmesi imkanı kalmamıştı. Mahir Çayan ve arkadaşları, burada tanıdıklarını ve başkentin bu tür eylemlere uygun olmadığını düşünüyordular.

Mahir Çayan şöyle diyordu: İstanbul "öncü savaş"ın merkezi olacak, burada eğitilen kadrolar yeterli tecrübe birikince şehir gerillasını diğer merkezlerle yayacaklar. Hazırlıklar tamamlanınca "kur gerillasına" başlanacak, şehir ve kırsal ortak eylemlerle uzun süreli savaş verilerek iktidar ele geçirecek.

Örgüt, İstanbul'da önemli bir diplomatı kaçırmak, adını duyuracak, güdünü ortaya koyacak ve bir bildiriyi programını ve görüşlerini açıklayacaktı. Üç seçenek düşünüldü: Amerikan, İran ve İsrail konsolosları... Filistin halkıyla dayanışma" gerekçesiyle, özellikle İsrail Konsolosu üzerinde duruluyordu.

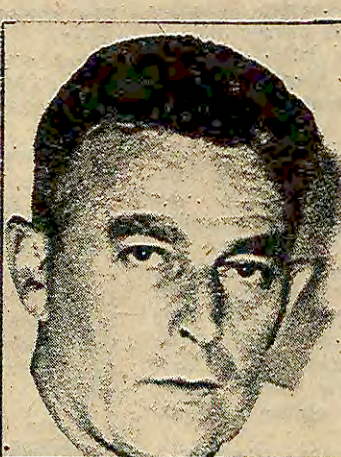
Necmi Demir, İlkay'a bu nedenle İsrail Başkonsolosunu izleme görevini vermişti.

Elrom'un kaçırılması için gerekli hazırlıklar sürerken, THKP-C'nin "Gerilla Timi", Türk Ticaret Bankası Erenköy Şubesi soygunu ve Mete Has'ın kaçırılması eylemlerini gerçekleştirmişti.

Sıra Elrom'un kaçırılmasına gelmişti.

(*) Fokocular ağızma bağlayıp bir eve hapsettikleri şöfor Mesut Erdi'nin ölümüne neden oldular.

Yarın: Mahir Çayan eylemin başına geçiyor

Elrom Kimdi?

Elrom, diplomatik kariyerine 1969'da Türkiye'de başlamıştı. 1913 doğumlu olan Elrom, İsrail'den Gestapo Şefi kasap Eichmann'ın saklandığı Arjantin'den kaçırılarak, İsrail'de yargılandığı olayında önemli rol oynadı. İkinci Dünya Savaşı'nın Nazi savaş suçlularını, dünyanın dört bir yanından takip eden İsrail gizli servisinin (Mossad) özel bir timini yönetti. Arap örgütlerine karşı da faaliyet yürüttü. Oğlunda subay olan oğlunun ölümü üzerine, g plana çekildi ve İstanbul'a geldi.

Mülâyim

Ecevit, artık inandıcılığını tamamen kaybetmiş olan bir sözü, yüzbininci kez İzmir'de tekrarlıyor:

"Bizi sol demokratik çizgiden uzaklaştırmak isteyen bir avuç fraksiyona izin veremeyeceğiz. Kendi demokratik sol doğrultumuzda birliğimizi sağlayacağız. Halk Partisinden güç alarak çoğalmaya çalışırlarsa imkanı veremeyeceğiz."

Bu sözü yüzbininci kez dinleyen fraksiyonlar da herhalde Demirel'in söylediğini söylemişlerdir: "Adın ne? Mülâyim. Sert olsan ne yaparsın?"

Köy-Koop'da TKP'iler "Halk Partisinden güç alarak" yapacaklarını yaptılar. Elleri ne geçirdikleri her yerdeki gibi yediler, içtiler, çalıp çıptılar. Sonunda da kanunsuz bir kongre düzenleyip İGİD'lere kapıları tutturarak azınlıkta oldukları Köy-Koop'u tamamen gaspettiler.

Manisa Birlik Başkanı bu durumu Afganistan işgaline benzetiyordu:

"Afganistan nasıl işgal edilmişse Köy-Koop da böyle gaspedilmiştir. Bunları tasvip etmek Afganistan işgalini devrim saymak kadar anlamsızdır. Ülkemizin bağımsızlığına dinamit koyanların yandaşları, Köy-Koop'un köküne de dinamit koymuşlardır."

Köy-Koop'da Afganistan benzeri işgali gerçekleştirenlerin başında CHP Milletvekili Nedim Tarhan bulunuyor. Herhalde Genel Başkan'ın sözünü dinleyerek "Demokratik sol doğrultuda birliği sağlamak için!"

Demirel, Pravda'nın tehdidi konusunda topu basına atıp, cevap verme sorumluluğundan sıyrılıyor: "Alın elinize kâğıt kalemi, cevabı siz yazın."

Elinde kâğıt kalem olanlara bakıyoruz, Pravda'ya cevap verecekleri yerde, tehdide karşı koymuş olan Aydınlık'a cevap yazıyorlar:

— Efendim, Pravda'da çıkmış minik bir paragrafı neden bu kadar büyütüyorsunuz? Hem bu yorumu Pravda'nın Türkiye'deki muhabiri yazmış. Bazı CHP milletvekillerinin görüşlerine dayanarak yazmış...

Yani Sovyetlerin bu resmi parti organında dileyen dilediğini yazabiliyor! Diyelim ki öyle olsun. Pravda'daki Norvegî, Batı Avrupa'yı tehdit eden yorumları da mı Türkiye muhabiri yazıyor?

Hem kendi fikri de değilmiş de, bazı CHP milletvekillerinin, Türkiye'yi tehdit etmesi için Pravda'ya malzeme sağlıyor, görürsün veriyor. Seccaat arzederken merdiven kipti sirkatin söylemiş. Buyrun size "demokratik sol doğrultuda birlik", "fraksiyonların Halk Partisinden güç almalarına izin vermeme" örnekleri.

Mülâyimin sertliği! Siz Afganistan'ın işgaline, Pravda'nın tehdidine sustuktan sonra "cemaat" ne yapmaz?

HABER YORUM MAGAZİN

- 19.00 HABERLER
- 14.05 LASSIE
- 14.30 LAVERNE VE SHIRLEY
- 20.00 HABERLER
- 20.30 UYKUDAN ÖNCE
- 20.50 İSTIKLAL MARŞINA SAYGI
- 21.10 TATLI ÇARŞAMBA
- 21.45 ERZURUM BARI VE TÜRKÜLERİ
- 22.05 CHARLİ'N MELEKLERİ
- 22.55 HABERLER

Atık Catalpınar'ın hazırladığı programda İstiklal Marşının millet hayatındaki yeri, anlamı ve önemi belirtiliyor.

Ankara televizyonu eğlence ve magazin subesinin hazırladığı ve Suna Pekuysal, Ayşegül Atık, Oya Aydonat, Hale Akın ile Ali Atık'ın rol aldıkları programda, ana kız ismına yarışacaklar. Ana kızın odun kömür uğruna başlarına gelenler bütün kışın soğukunu güldürerek unutturacak.

Charlie'nin melek dedektifleri ilk kez kendi rollerini oynayacaklar. Kâh şiribaz, kâh futbolcu, kâh usta bir motosiklet yarışçısı, harika bir akrobat olarak karşımıza çıkan melekler bu kez film yıldızı rolünü oynayarak cinayeti aydınlatmaya çalışacaklar.

İsrail Başkonsolosu Efraim Elrom'un kaçırılması olayının sanıkları

İlkay Demir, Necmi Demir, Necati Sağır, Kamil Dede, Ömer Güven, Ulaş Bardakçı, Mahir Çayan, birinci THKP-C davası duruşmasında. Ömer Güven, Necati Sağır, Kamil Dede, İlkay Demir, Necmi Demir yaşadıkları olayları dokuz yıl sonra Aydınlık'a anlatıyor. Yanda ise, anılarını anlatan THKP-C eski Genel Komite üyesi Sina Çiladır görüldüğü.

